

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 31232

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ
ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Бос сектордағы санды анықтаңыз.

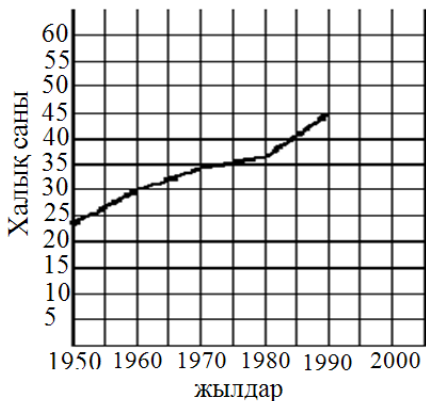
- A) 2
- B) 19
- C) 180
- D) 70
- E) 240

2. $\frac{|-5| - |-2|}{|-6| - |-9|} = x, \frac{|11| + |-11|}{|-3| + |-8|} = y$

x	y
-----	-----

- A) $x=y$
- B) $x>y$
- C) $x=3+y$
- D) $x>2y$
- E) $x<y$

3. Егер 1990–2000 жылдардағы халық санының өсуі (млн) 1980–1990 жылдардағыдай болса, онда 2000 жылы халық саны шамамен қанша (млн) адамға жеткен?

- A) 53 млн
- B) 50 млн
- C) 47 млн
- D) 58 млн
- E) 45 млн

4. 9^{111} өрнегі қандай цифрмен аяқталады?

- A) 5
- B) 10
- C) 7
- D) 9
- E) 6

5. Бобтың жылдық жалақысы 48000\$ және оның кезекті демалысы 2 аптаны құрайды. Егер ол аптасына 5 күн, күніне 8 сағат жұмыс істейтін болса, онда Боб сағатына қанша доллар табады?

- A) 28\$
- B) 20\$

- C) 24\$
- D) 16\$
- E) 30\$

6. Суреттегі бірінші қызметкердің бойы 150 см ал келесі қызметкерлердің бойлары алдыңғысынан 10%-ға ұзын. Ең ұзын қызметкердің бойы:

- A) 2 м-ден ұзын
- B) 2 м-ден аласа
- C) 2 м
- D) 180 см
- E) 180 см-ден аласа

7. -10 -нан 12 -ге дейінгі бүтін сандардың қосындысын A деп белгілейік. Кестедегі өлшемдерді салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

A	23
---	----

- A) сол жақтағы өлшем үлкен
- B) оң жақтағы өлшем үлкен
- C) өлшемдер өзара тең
- D) анықтау мүмкін емес
- E) өлшемдер қарама-қарсы сандар

8. Білікті сыммен симметриялы 4 рет айналдыра ораған. Білік шеңберінің ұзындығы 4 см, ал біліктің ұзындығы 12 см. Сымның ұзындығы қандай?

- A) 22
- B) 16
- C) 15
- D) 20
- E) 25

9. 4 санның арифметикалық ортасы 36-ға тең. Төмендегі сандарды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

Берілген 4 санның қосындысы	140
-----------------------------	-----

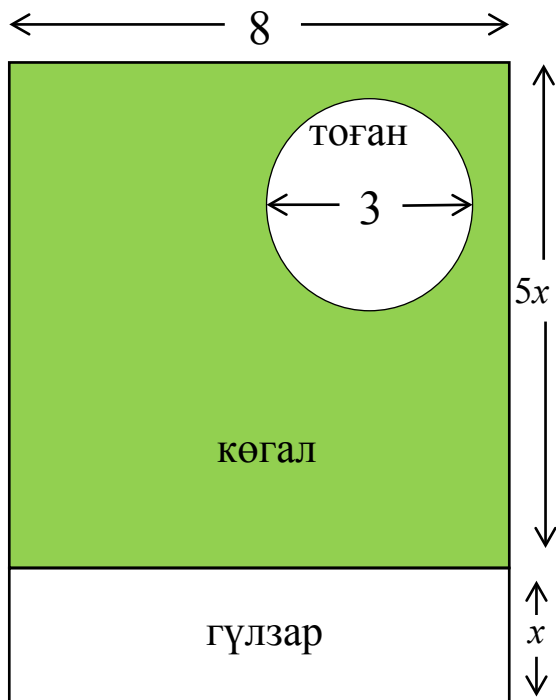
- A) 4 санның қосындысы 140-тан көп
- B) 140 саны қосындыдан көп
- C) екеуі тең

- D) қосынды 140 санынан 2-ге артық
E) қосынды 140 санынан 2-ге кем
10. Дүкен қандай да бір тауарға 20% жеңілдік жасап, 1250 теңгеден сатты. Тауардың жеңілдіксіз бағасы қандай болған?
A) 1360 тг
B) 1300,5 тг
C) 1562,5 тг
D) 1650 тг
E) 1240,25 тг
11. 750 литр суды 600 мл-к неше ыдысқа құюға болады?
A) 1600
B) 1750
C) 5650
D) 1250
E) 1500
12. Үш таңбалы сан 3 цифрымен аяқталады. Егер осы цифрды солға, яғни басына апарып қойса, онда үш еселеген саннан 1-і артық болатындай жаңа сан пайда болады. Осы санды табыңыз.
A) 103
B) 303
C) 203
D) 123
E) 113
13. Екі санның қосындысы 165. Егер үлкен санда оң жағындағы бір нөлді алып тастаса, онда екі сан бірдей болады. Ол қандай сандар?
A) 105; 60.
B) 150; 15.
C) 120; 45.
D) 140; 25.
E) 160; 5.
14. Сыныптағы оқушылардың $\frac{3}{5}$ -і қыздар. Егер сыныпқа жаңадан 5 ұл және 5 қыз келсе, мына тұжырымдардың қайсысы дұрыс?
A) сыныпта ұлдарға қарағанда қыздар көп;
B) қыздар мен ұлдардың саны бірдей;
C) сыныпта қыздарға қарағанда ұлдар көп;
D) оқушылардың саны белгісіз болғандықтан анықтау мүмкін емес;
E) сыныпта 6 ұл бар.
15. Футбол жарысында 17 команда қатысқан. Әр команда қалғандарымен екі рет ойнауы керек: өз алаңында және қарсыласының алаңында. Турнирде қанша матч жүргізіледі?
A) 208
B) 224
C) 272
D) 256
E) 240
16. Параллелепипедтің бір бетінің ауданы 16-ға тең. Оған сыбайлас бетінің ауданы 20-ға тең.
Кестедегі шамаларды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

параллелепипед көлемі	100
-----------------------	-----

- A) сол жақтағы шама 320-ға тең
- B) шамаларды салыстыру мүмкін емес
- C) шамалар өзара тең
- D) оң жақтағы шама үлкен
- E) сол жақтағы шама үлкен

17. Суреттегі берілген тіктөртбұрыштың ауданы – 96м^2 . Көгалдың алып жатқан ауданын анықтаңыз ($\pi \approx 3,14$).

- A) 72,14
- B) 73,641
- C) 72
- D) 72,935
- E) 73,105

18. Ерсайын 100 және 50 теңгелерді қағаз бетіне қойып, айналдыра сызып шыққанда екі шеңбер пайда болды. Үлкен шеңбердің ұзындығы 24π . Кіші және үлкен шеңберлердің радиустарының қатынастары 2:3-ке тең. 50 теңгенің радиусы нешеге тең?

- A) 18
- B) 9
- C) 8
- D) 12
- E) 10

19. Кез келген бір таңбалы санды қандай да бір «ғажайып» санға көбейткенде, нәтижесінде сол бір таңбалы сан екі рет қайталанып екі таңбалы сан болып шығады. Бұл «ғажайып» сан қандай сан?

- A) 101
- B) 100
- C) 1001
- D) 110
- E) 11

20. Натурал сандар қатары бір заңдылықпен берілген. * белгісінің орнына қандай натурал сан сәйкес келеді?

5; 7; 11; 19; 35; *

- A) 67
- B) 51
- C) 65
- D) 77
- E) 54

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Ақ бата

Майра жоғарғы оқу орнына түскен соң, қаладағы ағасының үйіне келген-ді. Сәлден соң, мектепте оқитын Хамза келді. Майраның институтқа түскеніне Хамза шын көңілден қуанды.

– Газға шай қойдым, – деді Хамза Майраға. – Папам мен мамам келгенше, шай ішіп алайық.

– Неге әуре болдың?

– Әуресі несі? Өзі үшін жанып тұрған газ ғой.

Майра Хамзаның қазақша сөздің майын тамыза сөйлей бастағанына қайран қалғандай, сүйсіне қарап қалды. Соны аңғарғандай Хамза:

– Майра әпке, мен бұрын қазақша сөйлей алмайтын ем. Енді өз тілімізде еркін айтамын, ә, – деп мақтанышпен тіл қатты.

– Оған мен де қуанып тұрмын.

Хамза Майраға сол кезде:

– Әпке, бізде имандылық сабағы өтіледі. Қазақы тәрбиені үйрене бастадық, – деді.

– Ауыл балалары секілді жайдары қалып танытып, өрнекті сөзбен ойын сабақтап жатқан Хамзаға Майра ілтипатпен қарады.

Екеуі дастархан жайып, шай ішті.

– Біссіміллә, – деп Хамза дәмге қол созды. Майра үн қатпады.

Шай ішіліп болған соң, Хамза Майраға:

– Әпке, шай ішіп болдық па? – деді.

– Ия, Хамза, шайға қандым.

– Онда, алақаныңды жай. Мен ас қайырайын.

Майра алақанын жайған Хамзаға еріксіз қарады:

– Майра әпкенің оқуға түскені құтты болсын! Оқуын жақсы оқысын! Папа қызметте табысқа жетсін! Мамамның дені сау болсын! Мен үлкен боп өсе берейін! Осы үйде той болсын! Әумин! – деп бата жасады.

«Жақсы сөз – жарым ырыс» демекші, Майра Хамзаның игі тілегіне ықыласы ауып, әбден риза болды.

1. Майра жоғарғы оқу орнына түскен соң кімнің үйіне келді?

- A) әпкесінің үйіне
- B) атасы мен әжесінің үйіне
- C) ағасының үйіне
- D) жеңгесінің үйіне
- E) көршісінің үйіне

2. Ас соңында жақсы тілек айту дәстүрін атаңыз?

- A) көрімдік

- B) байғазы
- C) шашу
- D) ерулік
- E) бата

3. Мәтінің негізгі түйінді ойы неде?

- A) қазақ тәрбиені дәріптеу
- B) Хамзаның балалық шағы
- C) Майраның ауылы
- D) Хамзаның ұстазының ақылы
- E) Майраның оқуды жақсы оқуы

4. Хамзаға қазақы тәрбиені үйрете бастаған сабақты атаңыз?

- A) шешендік өнер сабағы
- B) имандылық сабағы
- C) музыка сабағы
- D) технология сабағы
- E) халықтық ем сабағы

5. Хамза қазақ тілінде қалай сөйлейді?

- A) көркем әдебиет тілінде сөйлейді
- B) диалектіні қосып сөйлейді
- C) қазақ тілінде мүлдем сөйлемейді
- D) қазақша сөздің майын тамызып сөйлейді
- E) терминдерді жиі қосып сөйлейді

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Мәдинаның атасы

Мәдина мен Әсел мектептен үйге бірге оралды. Емхананың жанында Мәдинаның көрші ауылда тұратын атасы жүр екен. Атасын көре салысымен, Мәдина аяғын жылдам басып, еркелей сәлем берді. Құрбысы Әсел де қолын ұсынып, амандасты.

– О, менің жақсы қызым. Айналайын, Мәдинажан, – деп атасы немересінің маңдайынан мейірлене иіскелеп, сүйді.

Мәдина атасының жылы-жылы сөйлегеніне жаны жайдарыланып, жүзі бал-бұл жанды.

– Айналайын, бақытты бол, – деп атасы Әселдің де маңдайынан сүйді.

Мәдинаның атасы өзін танымаса да бауырына тартып, маңдайынан иіскегеніне Әсел алғашқыда таң қалды.

– Мәдина қызым, құрбың тәрбие алған, көргенді жерден екен, – деп атасы Әселге қарады. – Үлкенге сәлем берген кем болмайды. Қайта алғысын алады. Рақмет, қызым.

Мәдинаның атасы Әсел екеуін үлкен жолдан өткізіп, емханаға қайта бұрылды.

– Енді бара беріңдер. Мен дәрігерлерге көрінейін. Ауа райынан ба аяғым екі-үш күннен бері жер бастырмай жүр, – деп қоштасты.

– Мәдина, атаң жақсы екен. Мені танымаса да, бетімнен сүйді, – деп Әсел бала мінезбен, өз ойын ашық айтты.

– Менің атам адамдардың бәрін де жақсы көреді. «Өзің жақсы болсаң, бәрі жақсы», – деп үнемі айтып отырады.

Мәдина мен Әсел емхана жаққа көз салды.

Емхана алдында ақ халат киген екі дәрігер Мәдинаның атасын қолтығынан демеп, ішке қарай кіргізіп барады.

– Құрметке ие ақсақал екендігіне көзі жеткен Әсел ынты-шынтымен Мәдинаның атасына қызыға қарап қалды.

6. Мәдина мен Әсел үйлеріне келе жатқанда кімді көрді?

- A) ағасын
- B) анасын
- C) бауырын
- D) құрбысын
- E) атасын

7. Әсел қарияға қандай құрмет көрсетті?

- A) басын иіп сәлемдесті
- B) қолын ұсынып амандасты
- C) жол берді
- D) орын берді
- E) тізе бүгіп, сәлем салды

8. Сөйлемді аяқтаңыз. «Үлкенге сәлем берген...»

- A) ұятқа қалмайды
- B) кем болмайды
- C) бағы артады
- D) жақсы көреді
- E) кең болмайды

9. Мәдинаның атасы қайда бара жатты?

- A) мектепке
- B) үйге
- C) емханаға
- D) театрға
- E) концертке

10. Мәтінің негізгі түйінді ойы.

- A) Үлкенге құрмет
- B) Сабыр түбі сары алтын
- C) Өнер алды қызыл тіл
- D) Спорт денсаулық кепілі
- E) Қыз өссе елдің көркі

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қадір түні

Рамазан айы аяқталуға таяп қалды. Ораза ұстаған Сарыбай атаның жүзінен жақсылық пен нұрлы сезім шуағы төгіледі.

– Алланы ауызға жиі алатын осы күндер ішінде Қадір түні қасиетті-ақ. Қадір түні ақ періштелер аспаннан жерге түседі. Олар әрбір адамның шын жүректен шыққан армандары мен адал тілектерін қабыл алады, – деді Сарыбай ата.

Сарыбай атаның төрт немересі – Талғат, Алтынбек, Рәбиға және Әлима Қадір түнін қарсы алудың қамына кірісті. Әрбірі жақсы ниетпен, өз алдарына ізгі тілек қойды.

– Менің тілегім – барлық адамдар бақытты болса екен, – деді Талғат.

– Ал мен ата, сіздің деніңіз сау болып, жүз жасаңыз дегім келеді, – деді Рәбиға.

– Дүниеде ең дұрысы – бай болу. Қолыңда байлық, астыңда мәшине, үйіңде алтының көп болса, – деп Алтынбек кеудесін кере, өректі сөйлейді.

– Балам, ниетіңе жет, – деп атасы Алтынбектің ақ пейіл сөзін

бөгемеді.

– Бәрінен де денің сау болсын. Денің сау болса, өсіп-жетілесің. Оқып, тоқып ер жетесің. Азамат болған соң, байлық та, бедел де келеді. Дені саудың, көңілі – көл, жағасы – жайлау, – деп бір-ақ тоқтады.

Содан соң:

– Ал сен қарағым, не тілейсің? – деп Сарыбай ата Әлимаға қарады.

– Ата, бәріміз аман жүрейікші, – деп атасына жақындай түсті.

Қадір түні қарсаңында Талғат, Алтынбек, Рәбиға және Әлима осылайша өздерінің ішкі сырларын азытты. Сарыбай ата немерелерінің тілектеріне риза болып:

– Аман жүріңдер, айналайындарым, – деп әжесптеуір еңсесі көтеріліп, қуанып қалды.

11. Қай айда қасиетті «Қадір түні» бар?

- A) сәуір айында
- B) ақпан айында
- C) көкек айында
- D) рамазан айында
- E) тамыз айында

12. Сарыбай қарияның неше немересі бар?

- A) екі
- B) төрт
- C) бес
- D) алты
- E) тоғыз

13. Талғаттың тілегін көрсетіңіз:

- A) барлық адамдар бай болса екен
- B) барлық адам көңілді болса екен
- C) барлық адамдар бақытты болса екен
- D) барлық адамдар балалы болса екен
- E) барлық адамдар баспаналы болса екен

14. «Дүниеде ең дұрысы – бай болу. Қолыңда байлық, астыңда мәшине, үйіңде алтының көп болса», - деп тілек тілеген кім?

- A) Талғат
- B) Рәбиға
- C) Арман
- D) Әлима
- E) Алтынбек

15. Мәтіндегі негізгі түйінді ой

- A) ең бірінші деннің саулығын тілеу
- B) ең бірінші бай болуды тілеу
- C) ең бірінші үйің көп болуды тілеу
- D) ең бірінші беделді болуды тілеу
- E) ең бірінші көліктер алуды тілеу

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Асан Қайғы

Асан қайғы Желмаяға мініп, жиһан кезіп, «Жерұйық» дейтін ну орманды, көгорай шалғынды, сулы жер, қой үстіне бозторғай жұмыртқалайтын қоныс іздейді. «Елді сол жерге қоныстандырсам!» – деп, арман етеді. Жүрген жерінде жақсы қонысқа да, жаман қонысқа да баға

беріп отырады. Түркістанның қасында ескі қорған қала Сауранды

көргенде: «Әттеген-ай, қорғанды ай тақырдың бетіне, Шөлістанның өтіне салған екен. Сарқырап аққан суы жоқ, жайқалып тұрған нуы жоқ – түбі тұрақты қала бола алмас», – деген екен. Асан қайғы Маңғыстауға үш барып, үш қайтыпты. Асанның екі баласы: «Маңғыстау малға жайлы қоныс бола алар ма?» – дегенде, Асан қайғы: «Түбінде мал баққан шаруаға Маңғыстаудан жақсы жер болмас», – депті. Жетісуды көргенде: «Мынау Жетісудың ағашының басы сайын жеміс екен, шаруаға жақсы қоныс екен», – депті. Баянауыл тауын көргенде: «Баянға жаймай, қой семірмес», – деп, Асан қазіргі Баянауылды өзіне жайлау етіпті. Қаратал өзенінің өлкесін көргенде: «Ей, сарқырап аққан Қаратал, артың кең, алдың тар-ау!» – депті. Өйткені бұл өзен құмға сіңіп жатады екен.

Шу өлкесін көргенде: «Ей, Шу, атыңды теріс қойыпты! Тегінде бір шулағаның болмаса, ну қамысың еліңді жұтқа бермес», – депті. Шудың аяғында Сарысу елі шөп жимай, Шудың қамысын қыстап, жаз Арқаны жайлайды екен. Шыңғырлау өзенін көргенде, түсе қалып, Желмаясын оттатып: «Жылқының өзі өскен жоқ, Шыңғырлау, сен өсірген екенсің!» – деп, қонып кетіпті. Бірақ Асан ол кезде шұрайлы, қоныс, нулы өлке таба алмапты. Ол Ұлытау жаққа келіп өліпті.

16. Асан қайғының басты арманы не болды?

- A) жер шарын аралау
- B) балаларына жер алу
- C) армандаған қызын кезіктіру
- D) елді құтты жерге, сулы нулы жерге қоныстандыру
- E) барған қалаларға атын қалдыру

17. Асан қайғы қай жерге қой жайса семіреді деді?

- A) Маңғыстауға
- B) Жетісуға
- C) Арқаға
- D) Шуға
- E) Баянауылға

18. Асан қайғы қай жерге үш рет барады?

- A) Жетісуға
- B) Маңғыстауға
- C) Арқаға
- D) Ұлытауға
- E) Шуға

19. «Ей, сарқырап аққан Қаратал, артың кең, алдың тар-ау!» - деп неге айтты?

- A) суы дұрыс ақпады
- B) балық көп болды
- C) өзен құмда орналасқан екен, суы тез сіңіп кетеді екен
- D) тар жерде орналасты
- E) таста орналасқан

20. Асан қайғы қай қалада түбі адамдар тұрмайды деп айтады?

- A) Шу
- B) Түркістан
- C) Сауран
- D) Сығанақ

Е) Маңғыстау

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Қазақстандағы қола дәуірін жоспарлы зерттеу бастаған жыл:
  - A) 1934 ж.
  - B) 1919 ж.
  - C) 1891 ж.
  - D) 1946 ж.
  - E) 1975 ж.
2. Сармат қоғамында әскери-демократия қатысты болды:
  - A) әскерге жарамды ерлерге
  - B) ерлер мен әйелдерге
  - C) қауым мүшелеріне
  - D) лауазымды адамдарға
  - E) тек әйелдерге
3. XIII ғасырдың басында жасалған мәмлүктік Египет мемлекетінің «араб-қыпшақ» сөздігінде «қазақ» сөзіне берілген түсіндірме:
  - A) «Еркін», «берік»
  - B) «Алып», «күшті»
  - C) «Мықты», «күшті»
  - D) «Мықты», «берік»
  - E) «Еркін», «кезбе»
4. Өзінің алғашқы құрылыс жүйесін сақтаған Бабаджа-қатын кесенесі орналасқан қала:
  - A) Сайрам
  - B) Отырар
  - C) Тараз
  - D) Сығанақ
  - E) Сауран
5. Моғол хандығында жастай сайланған ханға ақыл беретін кеңесші:
  - A) Көкілташ
  - B) Атабек
  - C) Ішік аға басы
  - D) Даруға
  - E) Найб
6. XIII ғасырға дейін «қазақ» атауының қолданып келген мағынасы:
  - A) «Егіншілер»
  - B) «Жауынгерлер»
  - C) «Көшпелілер»
  - D) «Бақташылар»
  - E) «Еркін адамдар»
7. XIV-XV ғ. жататын эпостық жыр
  - A) «Ертөстік»
  - B) «Қозы Көрпеш-Баян сұлу»
  - C) «Қодан тайшы»
  - D) «Қобыланды батыр»
  - E) «Баян батыр»
8. XV ғасырдың аяғында Қазақ хандығының күш-қуатын, саяси беделін әлемге танытқан қалалар:

- A) Суяб, Отырар
  - B) Сығанақ, Созақ
  - C) Тараз, Сауран
  - D) Сайрам, Құлан
  - E) Сарайшық, Йасы
9. 1583 жылы өзбек ханы Абдаллахпен «ант беріскен шартты» бұзған хан:
- A) Хақназар
  - B) Тәуекел
  - C) Есім
  - D) Тоғым
  - E) Шығай
10. XVII ғасырдың ортасында Қазақ хандығын басқарған, жоңғарларға қарсы күресті ұйымдастырған хан:
- A) Жәңгір
  - B) Шығай
  - C) Мамаш
  - D) Тоғым
  - E) Тәуекел
11. Біріккен қазақ жасақтарының алғаш жоңғарларға соққы берген жері:
- A) Ертіс жағасы
  - B) Жайық бойы
  - C) Балқаш көлінің оңтүстігі
  - D) Бұланты өзенінің жағасы
  - E) Тобыл бойы
12. К.Қасымұлы әскері Ақмола бекінісін қоршаған уақыты:
- A) 1838 жылы
  - B) 1844 жылы
  - C) 1837 жылы
  - D) 1840 жылы
  - E) 1836 жылы
13. 1867-1868 жж. реформа бойынша Сырдария облысына енген уездер:
- A) Павлодар, Семей
  - B) Қазалы, Шымкент, Ходжент
  - C) Ырғыз, Торғай
  - D) Жызақ, Елек
  - E) Көкшетау, Петропавл, Омбы
14. «Сот реформалары» туралы жазбалардың авторы:
- A) А.Құнанбаев
  - B) С.Торайғыров
  - C) Ш.Құдайбердиев
  - D) Ы.Алтынсарин
  - E) Ш.Уәлиханов
15. М.Дулатов «Жұрт сендей соғылды, түнде ұйқыдан, күндіз күлкіден айырылды» деп айтуына себеп болған оқиға:
- A) Столыпиннің аграрлық саясаты
  - B) 1916 жылғы 25 саусымдағы патша Жарлығы
  - C) екінші дүниежүзілік соғыс
  - D) бірінші дүниежүзілік соғыс
  - E) қоныстандыру саясаты

16. Ф. Голощекиннің саясатына қарсы оппозиция (қарсыласы)

басшыларының бірі:

- A) І.Құрамысов.
- B) С.Сәдуақасов.
- C) В.Ленин.
- D) А.Андреев.
- E) А.Иманов.

17. Тың жерлердің игерілуі басым көпшілігі негізінен Қазақстанның қай аймағында жүзеге асырылған :

- A) орталық.
- B) оңтүстік.
- C) батыс.
- D) шығыс.
- E) солтүстік.

18. 1992 жылы шетелдерде тұрып жатқан қазақ диаспорасының саны:

- A) 1 млн. 500 мың
- B) 1 млн. 900 мың
- C) 2 млн. 100 мың
- D) 3 млн. 200 мың
- E) 2 млн. 500 мың

19. 1990 жылы сәуірде Жоғары Кеңестің мәжілісінде Қазақ КСР-інің Президенті болып сайланған:

- A) М.Шаханов
- B) Д.Қонаев
- C) Н.Назарбаев
- D) Ә.Қажыгелдин
- E) Е.Асанбаев

20. Ұлы Отан соғысы жылдары Қазақстан жастары жойғыш ұшақ эскадрильясын жасақтауға жинап берген қаржы көлемі:

- A) 3 млн. сом
- B) 4 млн. сом
- C) 480 млн. сом
- D) 7 млн. 500 мың сом
- E) 12 млн. 232 мың сом

МАТЕМАТИКА

1. Өрнекті ықшамдаңыз: $\frac{a}{a^2 + b^2} - \frac{b(a-b)^2}{a^4 - b^4}$

- A) $\frac{a-b}{a^2 + b^2}$.
- B) $\frac{b}{a+b}$.
- C) $a+b$.
- D) $\frac{1}{a+b}$.
- E) $\frac{b}{a^2 + b^2}$.

2. Теңдеуді шешіңіз: $|x^2 + 3x| = |2x - 6|$

- A) 1; 6.
- B) -1; 6.
- C) -6; 1.
- D) -6.
- E) 1.

3. Балабақшаға 12 қалам мен 12 қарындаш жинақтары алынды. Қалам жинағында 4 дана, ал қарындаш жинағында 12 дана болса, қалам мен қарындаштардың жалпы саны қанша?

- A) 144
- B) 120
- C) 145
- D) 113
- E) 192

4. Теңдеуді шешіңіз: $5^{x+3} - 5^x = 24,8$

- A) -2
- B) 1
- C) -1
- D) 1,5
- E) 2

5. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \log_4 x - \log_4 (3y) = \frac{1}{2} \\ x - 3y = 6 \end{cases}$$

- A) (18;3)
- B) (6;1)
- C) (3;18)
- D) (10;1)
- E) (12;2)

6. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} x - 4 > 0 \\ 3x^2 - 18x < 0 \end{cases}$$

- A) $(-\infty; +\infty)$
- B) $[4; 6)$
- C) $(4; 6)$
- D) шешімі жоқ
- E) $(-\infty; 4)$

7. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \left(\frac{3}{5}\right)^{x^2 + 5x} > 1 \\ \left(\frac{1}{3}\right)^{x^2 - 2x - 2} < 27 \end{cases}$$

- A) $(-5; 0)$
- B) $(-6; 3)$
- C) $(0; +\infty)$
- D) $(2; 3)$
- E) $(1; 10)$

8. $\sqrt{2x^2 - 7} = \sqrt{7}$ теңдеуді шешіңіз:

- A) $-\sqrt{2}$
 B) $-\sqrt{7}; \sqrt{7}$
 C) түбірі жоқ
 D) $-\frac{1}{\sqrt{7}}; \frac{1}{7}$
 E) $\sqrt{2}$

9. Ықшамдаңыз:
$$\frac{\sin^2\left(\frac{\pi}{2} + \alpha\right) - \cos^2\left(\alpha - \frac{3\pi}{2}\right)}{\operatorname{tg}^2\left(\frac{3\pi}{2} + \alpha\right) - \operatorname{ctg}^2\left(\alpha - \frac{\pi}{2}\right)}.$$

- A) $-\frac{1}{2} \cos 2\alpha.$
 B) $\sin 2\alpha.$
 C) $\frac{1}{4} \sin^2 2\alpha.$
 D) $-\frac{1}{2} \sin 2\alpha.$
 E) $\cos 2\alpha.$

10. Теңдеуді шешіңіз: $\sin x + \sin 2x + \sin 3x = 0.$

- A) $2\pi k, k \in \mathbb{Z}.$
 B) $\pi n, n \in \mathbb{Z}; \frac{2}{3}\pi(3k \pm 1), k \in \mathbb{Z}.$
 C) $\frac{\pi}{2}n, n \in \mathbb{Z}; \frac{2}{3}\pi(3k \pm 1), k \in \mathbb{Z}.$
 D) $\frac{2}{3}\pi(3k \pm 1), k \in \mathbb{Z}.$
 E) $\frac{\pi}{2}n, n \in \mathbb{Z}; \frac{\pi}{3}(6k \pm 1), k \in \mathbb{Z}.$

11. Теңсіздікті шешіңіз: $\sin x > \cos x.$

- A) $\frac{\pi}{4} + 2\pi k < x < \frac{\pi}{2} + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}.$
 B) $-\frac{\pi}{4} + \pi k < x < \frac{\pi}{4} + \pi k, k \in \mathbb{Z}.$
 C) $\frac{\pi}{4} + 2\pi k < x < \frac{5\pi}{4} + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}.$
 D) $2\pi k < x < \pi + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}.$
 E) $-\frac{\pi}{4} + 2\pi k < x < \frac{\pi}{4} + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}.$

12. Егер $a_6 + a_9 + a_{12} + a_{15} = 20$, онда арифметикалық прогрессияның жиырма мүшесінің қосындысын табыңыз.

- A) 50.
 B) 200.
 C) 150.
 D) 400.
 E) 100.

13. Функцияның анықталу обласын есептеңіз: $y = \frac{\sqrt{\cos x}}{1 - \sin x}$

A) $-\frac{\pi}{2} + \pi n \leq x < \frac{\pi}{2} + \pi n, n \in Z$

B) $\frac{\pi}{2} + \pi n < x \leq \frac{3\pi}{2} + \pi n, n \in Z$

C) $-\frac{\pi}{2} + 2\pi n \leq x < \frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$

D) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n < x \leq \pi + 2\pi n, n \in Z$

E) $-\frac{\pi}{2} + 2\pi n < x < \frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$

14. $y = x^3 - 3x^2 + 4x + 11$ функциясының $[-1; 1]$ аралығындағы ең кіші және ең үлкен мәндерін табыңыз:

A) ең кіші $f(x)=3$; ең үлкен $f(x)=13$

B) ең кіші $f(x)=5$; ең үлкен $f(x)=10$

C) ең кіші $f(x)=6$; ең үлкен $f(x)=12$

D) ең кіші $f(x)=7$; ең үлкен $f(x)=11$

E) ең кіші $f(x)=5$; ең үлкен $f(x)=9$

15. $y(x) = \frac{2}{(3x-4)^3}$ функциясының барлық алғашқы функциясын табыңыз

A) $\frac{1}{3}(3x-4)^2 + C$

B) $\frac{1}{(9x-12)^2} + C$

C) $\frac{1}{(3x-4)^2} + C$

D) $\frac{-1}{3(3x-4)^2} + C$

E) $\frac{-1}{3(3x-4)} + C$

16. Табандары AD мен BC болатын, ал $\angle A=36^\circ$, $\angle C=117^\circ$ болатын ABCD трапециясының B мен D бұрыштарын табыңыз:

A) $\angle B=145^\circ; \angle D=65^\circ$

B) $\angle B=130^\circ; \angle D=150^\circ$

C) $\angle B=150^\circ; \angle D=180^\circ$

D) $\angle B=190^\circ; \angle D=200^\circ$

E) $\angle B=144^\circ; \angle D=63^\circ$

17. α жазықтығы b түзуіне перпендикуляр, ал b түзуі c түзуіне параллель. α жазықтығы мен c түзуінің өзара орналасуы

A) параллель, қиылысады немесе беттеседі

B) параллель немесе қиылысады

C) параллель

D) перпендикуляр

Е) қиылысады

18. m векторының қандай мәнінде $\vec{a}(4;6;m)$ және $\vec{b}(-0,5;-0,75;3)$ векторлары коллинеар болады?

- A) -24
- B) 6
- C) -8
- D) 4
- E) 1

19. $y = x^3 - 3x^2 + 3x + 2$ функциясының $[-2; 2]$ кесіндісіндегі ең үлкен мәнін табыңыз.

- A) 5 .
- B) 3 .
- C) 2 .
- D) 4 .
- E) 1 .

20. Теңсіздікті шешіңіз: $x^2 + x < x(x + 5) + 5$.

- A) $(-\infty; -\frac{5}{4})$.
- B) $(-\frac{5}{4}; \infty)$.
- C) $(\frac{5}{4}; \infty)$.
- D) $(-3; \infty)$.
- E) $(-\infty; \frac{5}{4})$.

21. $\begin{cases} 5 - 4x > x - 5 \\ \log_2 x^2 > 4 \end{cases}$ теңсіздік жүйесінің шешімі қай теңсіздіктердің

шешімдерімен мәндес екенін көрсетіңіз:

- A) $(x + 4)^2 < 0$
- B) $3x + 7 < x - 1$
- C) $\frac{1}{x + 4} \leq 0$
- D) $\log_2(x + 4) < 0$
- E) $x^2 > 16$
- F) $2x + 4 > x$
- G) $\log_2(-2 - x) > 1$
- H) $(x^2 + 4) < 0$

22. $(x^2 - x - 2)\sqrt{4 - x} = 0$ теңдеуінің:

- A) үш түбірі бар
- B) екі түбірі бар
- C) түбірлерінің көбейтіндісі -2 -ге тең
- D) түбірлерінің қосындысы 1 -ге тең
- E) түбірлерінің қосындысы 5 -ке тең
- F) бір түбірі бар

G) түбірлерінің көбейтіндісі -8 -ге тең

H) түбірі жоқ

23. Егер $\cos \alpha = \frac{1}{2}$ және $0 < \alpha < \frac{\pi}{2}$ екендігі белгілі болса, мәні 6 -ға тең

өрнекті көрсетіңіз :

A) $\cos(-\alpha) + \sqrt{3}\operatorname{ctg}\alpha + 3\sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) \cdot \operatorname{tg}\alpha$

B) $3\cos(-\alpha) + \sqrt{3}\operatorname{tg}\alpha + \sqrt{3}\sin\alpha$

C) $\cos(-\alpha) + \sqrt{3}\operatorname{ctg}\alpha + 3\sin\alpha \cdot \operatorname{tg}\alpha$

D) $\cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) + \sqrt{3}\operatorname{ctg}\alpha + 3\sin\alpha \cdot \operatorname{tg}\alpha$

E) $\cos(-\alpha) + \sqrt{3}\operatorname{ctg}\alpha + \sqrt{3}\sin\alpha \cdot \operatorname{tg}\alpha$

F) $\cos(-\alpha) + \sqrt{3}\operatorname{tg}\alpha + 3\sin\alpha \cdot \operatorname{tg}\alpha$

G) $\frac{2\cos\alpha}{3} + \frac{2\operatorname{ctg}\alpha}{\sqrt{3}} + 10\sin\alpha \cdot \operatorname{ctg}\alpha$

H) $\cos\alpha + \frac{\operatorname{ctg}\alpha}{\sqrt{3}} + 3\sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) \cdot \operatorname{tg}\alpha$

24. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} 3\sin x - 3\cos y = 3 \\ \sin x + \cos y = 0 \end{cases}$$

A) $\left((-1)^n \frac{\pi}{6} + \pi n; \frac{\pi}{6} + 2\pi k \right); n, k \in Z$

B) $\left(\frac{\pi}{4} + \pi n; \frac{\pi}{2} + \pi k \right); n, k \in Z$

C) $\left((-1)^n \frac{\pi}{3} + \pi n; \pm \frac{\pi}{6} + 2\pi k \right); n, k \in Z$

D) $\left((-1)^n \frac{\pi}{6} + \pi n; \pm \frac{2\pi}{3} + 2\pi k \right); n, k \in Z$

E) $\left((-1)^n \frac{\pi}{9} + 2\pi n; \pm \frac{\pi}{6} + 2\pi k \right); n, k \in Z$

F) $\left(\frac{\pi}{6} + \pi n; -\frac{\pi}{3} + \pi k \right); n, k \in Z$

G) $\left(\frac{\pi}{12} + \pi n; \frac{\pi}{12} + \pi k \right); n, k \in Z$

H) $\left(\frac{2\pi}{3} + \pi n; -\frac{2\pi}{3} + \pi k \right); n, k \in Z$

25. $\cos\left(\frac{x}{3} + \frac{\pi}{3}\right) \leq \cos\frac{5\pi}{3}$ теңсіздігінің шеткі шешімдері бар нұсқаны

көрсетіңіз.

A) $-\pi + \pi n, n \in Z$

B) $2\pi + \pi n, n \in Z$

C) $4\pi + 6\pi n, n \in Z$

D) $-\frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

E) $6\pi n, n \in \mathbb{Z}$

F) $\frac{\pi}{2} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

G) $\pi n, n \in \mathbb{Z}$

H) $\pi + \pi n, n \in \mathbb{Z}$

26. $a_1 = 15; d = -6$ арифметикалық прогрессиясының мүшелерін көрсетіңіз

A) -999

B) -60

C) -115

D) -30

E) 3

F) 65

G) 90

H) -15

27. Келесі функцияның экстремумы, $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - \frac{1}{4}x^4$ функциясының

экстремумымен беттеседі:

A) $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - x^4 + 9$

B) $f(x) = \frac{1}{2}x^2 - x + \frac{1}{2}$

C) $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - \frac{1}{4}x^4 + \frac{x^2}{2} + 9$

D) $f(x) = \frac{1}{5}x^5 - \frac{1}{6}x^6 - 4$

E) $f(x) = \frac{1}{3}x^3 + 6$

F) $f(x) = \frac{1}{7}x^7 - \frac{1}{8}x^8 + 6$

G) $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - \frac{1}{4}x^4 + x$

H) $f(x) = \frac{1}{6}x^6 - \frac{1}{4}x^4 + 7$

28. $S(t) = 5t - t^2$ заңы бойынша қозғалатын дененің $V(1), V(2), V(3)$ мәндерін нұсқалардан көрсетіңіз:

A) 1

B) -3

C) -1

D) 5

E) 2

F) 4

G) -4

H) 3

29. Есептеңіз: $\int_{-2}^{-1} \left(\frac{1}{x^3} - x \right) dx$

A) $1\frac{1}{8}$

B) 2

C) 7

D) -11

E) 9

F) 20

G) $\frac{1}{8}$

H) $\frac{9}{8}$

30. $\left(\frac{7\pi}{6} - \frac{\pi}{2} \right) : \frac{\pi}{8}$ өрнегінің мәні

A) $\frac{8}{3\pi}$ -ке тең

B) рационал санға тең

C) $\frac{16}{3\pi}$ -ке тең

D) натурал санға тең

E) бүтін санға тең

F) $\frac{8}{3}$ -ке тең

G) $\frac{16\pi}{3}$ -ке тең

H) $\frac{16}{3}$ -ке тең

ФИЗИКА

1. Конденсатордың электр сыйымдылығы $C = 5 \cdot 10^{-12}$ Ф. Егер конденсатордың астарлары арасындағы потенциалдар айырмасы $U = 1000$ В болса, онда оның әрбір астарындағы заряд

A) $5 \cdot 10^{-10}$ Кл.

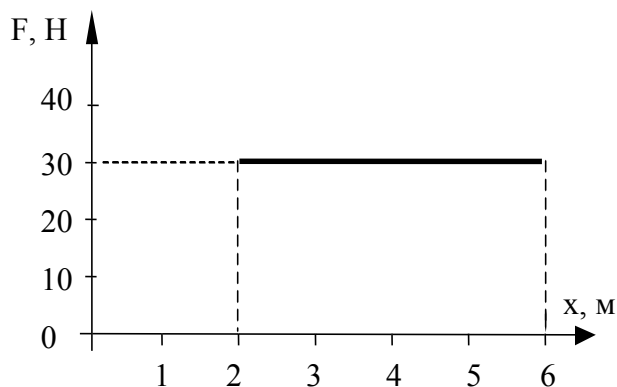
B) 10^{-10} Кл.

C) 10^{-8} Кл.

D) $5 \cdot 10^{-9}$ Кл.

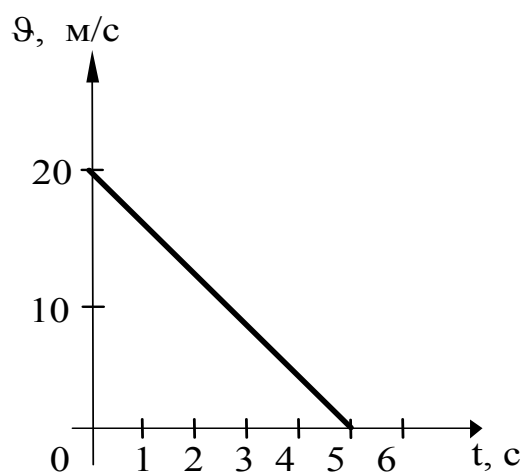
E) $5 \cdot 10^{-11}$ Кл.

2. Суретте түзу сызық бойымен қозғалған дененің күш проекциясының координатаға тәуелділігі келтірілген. Дене координатасы $x_1 = 2$ м нүктеден координатасы $x_2 = 6$ м нүктеге орын ауыстырған кезде атқарылатын жұмыс

- A) $A = 150$ Дж.
- B) $A = 60$ Дж.
- C) $A = 180$ Дж.
- D) $A = 120$ Дж.
- E) $A = 90$ Дж.

3. Суретте көрсетілген график бойынша $v_x = v_x(t)$ теңдеуі

- A) $v_x = 1,25t$.
- B) $v_x = 5 + 5t$.
- C) $v_x = 4t$.
- D) $v_x = 20 - 4t$.
- E) $v_x = 5t$.

4. Массасы 80кг адам массасы 20кг жүкпен 10м биіктікке көтерілгенде атқарылған жұмыс ($g=10$ Н/кг).

- A) 8000 Дж.
- B) 10000 Дж.
- C) 2000 Дж.
- D) 6000 Дж.
- E) 4000 Дж.

5. Серіппелі тапанша атылар алдында, қатаңдығы 50 кН/м болатын серіппесі 0,8 см-ге жиырылды. Атылған оқтың горизонталь бағытта ие болатын жылдамдығы 8 м/с болса, оқтың массасы

- A) 26 г
- B) 39 г
- C) 40 г
- D) 45 г
- E) 50 г

6. 450 моль көмірқышқыл газының массасы ($M(\text{CO}_2)=44 \cdot 10^{-3}$ кг/моль)

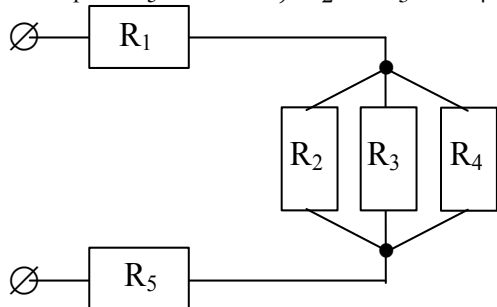
- A) 13 кг.

- B) 18,5 кг.
- C) 19,8 кг.
- D) 15,7 кг.
- E) 18,7 кг.

7. Массасы 0,04 кг оттегіні изобаралы қыздырғанда, оның температурасы 6°C -қа артты. Газға берілген жылу мөлшері ($R=8,31$ Дж/моль·К; $M=0,032$ кг/моль):

- A) 218 Дж
- B) 300 Дж
- C) 342,9 Дж
- D) 155,8 Дж
- E) 415,3 Дж

8. $R_1 = R_5 = 3$ Ом; $R_2 = R_3 = R_4 = 30$ Ом. Эквивалентті кедергі:

- A) 16 Ом.
- B) 90 Ом.
- C) 36 Ом.
- D) 96 Ом.
- E) 0,36 Ом.

9. Актив бөлігінің ұзындығы 1 м, магнит өрісі индукциясы сызықтарымен 60° бұрыш жасай қозғалатын өткізгіште 1 В индукция ЭҚК-і қозады. Егер магнит өрісінің индукциясы 0,2 Тл болса, өткізгіштің

жылжу жылдамдығы $\left(\sin 60^{\circ} = \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$

- A) 5,8 м/с
- B) 9,8 м/с
- C) 4 м/с
- D) 8,8 м/с
- E) 7 м/с

10. Қатаңдығы 1 Н/м серіппеге ілінген жүктің толық энергиясы 0,1 Дж болса, тербеліс амплитудасы

- A) 0,55 м
- B) 0,6 м
- C) 0,3 м
- D) 0,45 м
- E) 0,25 м

11. Тербелмелі контурдағы катушканың индуктивтігін 4 есе арттырса, ондағы тербеліс периоды

- A) 4 есе артады.
- B) 2 есе артады.
- C) өзгермейді.
- D) 2 есе кемиді.

Е) 4 есе кемиді.

12. Жарық сәулесінің айна жазықтығына түсу бұрышы 70° . Шағылған сәуле мен айна жазықтығы арасындағы бұрыш

- A) 70°
- B) 80°
- C) 20°
- D) 90°
- E) 40°

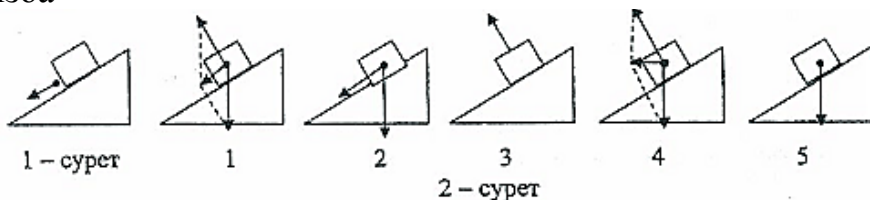
13. Сәуле шығарудың теріс зарядталғаны -

- A) α – сәулелер
- B) рентген сәулелері
- C) γ - сәулелер
- D) ультракүлгін сәулелер
- E) β – сәулелер

14. Қызыл түсті сәуле толқын ұзындығы $0,7 \cdot 10^{-6}$ м үшін фотон массасын табыңыз. ($c = 3 \cdot 10^8$ м/с; $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с)

- A) $\approx 31,5 \cdot 10^{-36}$ кг.
- B) $\approx 3,15 \cdot 10^{-36}$ кг.
- C) $\approx 31,5 \cdot 10^{-34}$ кг.
- D) $\approx 3,15 \cdot 10^{36}$ кг.
- E) $\approx 315 \cdot 10^{-36}$ кг.

15. Дене көлбеу жазықтық бетімен сырғанады (1- суретте). 2-суретте денеге әрекет ететін күштер көрсетілген. Үйкеліс ескерілмейді. Дұрыс орындалған сызба

- A) 3
- B) 1
- C) 5
- D) 2
- E) 4

16. Егер өзара әсерлескен зарядтардың бірінің мәні 2 есе артса, ал әсерлесу күші өзгеріссіз қалса, онда олардың әсерлесу қашықтығы

- A) $\sqrt{2}$ есе артады.
- B) $\sqrt{2}$ есе кемиді.
- C) 2 есе артады.
- D) 2 есе кемиді.
- E) өзгермейді.

17. Жердің бетінен 10 м биіктіктегі балконнан көкжиекке параллель, массасы 0,5 кг доп 10 м/с жылдамдықпен лақтырылған. Доптың Жерге түсер кездегі жылдамдығы:

- A) ≈ 17 м/с.
- B) ≈ 12 м/с.
- C) ≈ 24 м/с.
- D) ≈ 10 м/с.
- E) ≈ 14 м/с.

18. Мұз үстінде тұрған бала горизонталь бағытта тас лақтырғанда артқа қарай 0,5 м-ге жылжыды. Үйкеліс коэффициенті 0,025, ал тас массасы бала массасынан 25 есе аз болса, тастың бастапқы жылдамдығы ($g=10 \text{ м/с}^2$)
- 8 м/с
  - 2,5 м/с
  - 12,5 м/с
  - 10 м/с
  - 5 м/с
19. Индукциясы 0,01 Тл магнит өрісінде радиусы 10 см шеңбер сызған протонның жылдамдығы ($q_p = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ Кл}$; $m_p = 1,6 \cdot 10^{-27} \text{ кг}$)
- 50 км/с
  - 30 км/с
  - 100 км/с
  - 80 км/с
  - 70 км/с
20. Массасы 230 кг қайықта отырған массасы 70 кг балықшы арқанмен өзіне қарай массасы 230 кг басқа бір қайықты тартады. Арқанның керілу күші 150 Н. 10 с ішінде бірінші қайықтың жүрген жолы
- 20 м.
  - 2 м.
  - 40 м.
  - 25 м.
  - 50 м.
21. Температурасы 57° C , массасы 200 г сынапты буға айналдыру үшін қанша жылу мөлшері керек? ($r=0,6 \cdot 10^6 \text{ Дж/кг}$)
- 60000 Дж
  - 6000 Дж
  - 4500 Дж
  - 45000 Дж
  - 60 кДж
  - 45 кДж
  - 0,06 МДж
  - 0,45 МДж
22. Дененің температурасының өзгерісі кезінде болатын құбылыс:
- Жарық құбылысы
  - Диффузия құбылысы
  - Электр құбылысы
  - Магнит құбылысы
  - Жылу құбылысы
  - Табиғат құбылысы
  - Физика құбылысы
  - Атом құбылысы
23. Теңізде мекендейтін сегізаяқ жүзген кезде реактивті қозғалыспинципін қолданады, яғни ол суды арнайы бұлшықеттеріне тартып, кейін оны итеріп шығарады. Осының арқасында сегізаяқ ағынға қарсы жақсы жүзе алады. Массасы 800 г сегізаяқтың жылдамдығын анықтаңыз, егер ол бір итергенде 100 г суды 20 м/с жылдамдықпен шығарса.
- 3 м/с
  - 1 м/с

- C) 5 м/с
- D) 1,25 м/с
- E) 2,5 м/с
- F) 2 м/с
- G) 5,5 м/с
- H) 1,5 м/с

24. Полярлы диэлектрикті біртекті электростатикалық өріске қойғанда:

- A) молекулалық дипольдер өрісте болмайды
- B) диполь өрісі сыртқы өріспен бағыттас бағытталады
- C) ешқандай өзгеріс болмайды
- D) диполь өрісі сыртқы өріске қарсы бағытталады
- E) молекулалық дипольдер өріске қарсы орын ауыстырады
- F) диполь өрісі сыртқы өріске алдымен қарсы, кейін бағыттас бағытталады
- G) диполь өрісі сыртқы өрістен тыс болады
- H) молекулалық дипольдер өріс бойымен орын ауыстырады

25. Ток $I = 6\text{ А}$ кезінде $\Delta\Phi = 12 \cdot 10^{-3}\text{ Вб}$ магнит ағыны пайда болады. Сым орамның индуктивтілігі қандай?

- A) $72 \cdot 10^{-3}\text{ Гн}$
- B) 72 мГн
- C) $7,2 \cdot 10^{-3}\text{ Гн}$
- D) $2 \cdot 10^{-3}\text{ Гн}$
- E) $0,5 \cdot 10^{-3}\text{ Гн}$
- F) 2 мГн
- G) 0,2 МГн
- H) 0,5 мГн

26. Вагон үдемелі қозғалғанда оның төбесінде жіпке ілінген массасы 150 г жүк, вертикальдан 30° бұрышқа ауытқыса, вагон үдеуі ($g = 10\text{ м/с}^2$, $\text{tg}30^\circ = 0,577$):

- A) $\approx 6,6\text{ м/с}^2$
- B) $\approx 5,4\text{ м/с}^2$
- C) $\approx 6,2\text{ м/с}^2$
- D) $\approx 5\text{ м/с}^2$
- E) $\approx 5,8\text{ м/с}^2$
- F) $\approx 3,2\text{ м/с}^2$
- G) $\approx 4,8\text{ м/с}^2$
- H) $\approx 2,9\text{ м/с}^2$

27. Массасы 50 кг, 0,2 м/с жылдамдықпен қозғалған кішкене вагон үстінен массасы 200 кг ұсақталған тас септі. Осы кезде вагонның жылдамдығы қаншаға азайды?

- A) 0,01 м/с
- B) 0,02 м/с
- C) 0,08 м/с
- D) 0,04 м/с
- E) 0,05 м/с
- F) 0,16 м/с
- G) 0,03 м/с
- H) 0,09 м/с

28. Сыртқы кедергі $R = 5\text{ Ом}$, ток күші $I = 0,2\text{ А}$, элементтің ішкі кедергісі

1 Ом болса, электр қозғаушы күші

- A) 1,2 В
- B) 1 В
- C) 5 В
- D) 1,6 В
- E) 3 В
- F) 2 В
- G) 4 В
- H) 2,4 В

29. Вакуум жылу оқшаулағыш, себебі?

- A) Ішкі энергия бөлшектері болмайды
- B) Бос электрондардың мөлшері көп
- C) Бөлшекті құрайтын бөлшектер көп
- D) Вакуумның молекуласы басқа денеге жақсы енеді
- E) Құрамындағы молекулалардың қысымы жоғары болады
- F) Молекулалардың арақашықтығы үлкен
- G) Дененің ішкі бөлшектерінің кинетикалық және потенциалдық энергиялары болмайды
- H) Дененің ішкі бөлшектерінің кинетикалық және потенциалдық энергиялары шамадан тыс көп

30. Жылу адамда ең алдымен:

- A) Сүйекте пайда болады
- B) Бүйректе пайда болады
- C) Жүректе пайда болады
- D) Баста пайда болады
- E) Аяқта пайда болады
- F) Бұлшық етте пайда болады
- G) Қан тамырларында пайда болады
- H) Өкпеде пайда болады

ХИМИЯ

1. Бейтараптану реакциясының көмегімен 1 моль натрий ортофосфатын алу үшін қажет реагенттердің мөлшері:

- A) 3 моль NaOH және 1 моль P_2O_5
- B) 3 моль NaOH және 1 моль H_3PO_4
- C) 1 моль NaOH және 3 моль H_3PO_4
- D) 1 моль Na_2O және 1 моль H_3PO_4
- E) 3 моль Na_2O және 3 моль P_2O_5

2. Қышқылдық қасиет нашар білінетін қосылыс:

- A) HNO_3 .
- B) H_3PO_4 .
- C) H_3AsO_4 .
- D) H_3SbO_4 .
- E) HPO_3 .

3. Кальций гидрокарбонатындағы ковалентті байланыстардың саны

- A) 10
- B) 4
- C) 12

- D) 8
- E) 9

4. $\text{SO}_2 + \text{NO}_2 = \text{SO}_3 + \text{NO}$ реакциядағы азот (IV) оксидінің концентрациясын 4 есе көбейткенде реакция жылдамдығы:

- A) 4 есе артады
- B) 8 есе кемиді
- C) 4 есе кемиді
- D) 2 есе кемиді
- E) 2 есе артады

5. Мына сызбанұсқа бойынша $\text{KMnO}_4 \rightarrow \text{K}_2\text{MnO}_4 + \text{MnO}_2 + \text{O}_2 \uparrow$ 3 моль калий перманганатынан алынатын оттектің көлемі (л)

- A) 33,6
- B) 5,6
- C) 11,2
- D) 67,2
- E) 22,4

6. 1 моль $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$ -ті термиялық айырғанда бөлінетін газ оксидінің көлемі(қ.ж.)

- A) 67,2 л
- B) 22,4 л
- C) 56 л
- D) 11,2 л
- E) 44,8 л

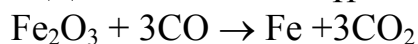
7. Тұз қышқылы ерекше қасиет көрсететін реакция

- A) $\text{HCl} + \text{MnO}_2 \rightarrow$
- B) $\text{HCl} + \text{CaCO}_3 \rightarrow$
- C) $\text{HCl} + \text{MgO} \rightarrow$
- D) $\text{HCl} + \text{Al} \rightarrow$
- E) $\text{HCl} + \text{KOH} \rightarrow$

8. NaNO_3 -ті қыздырғанда пайда болатын заттар

- A) натрий, оттек, азот.
- B) натрий оксиді, азот оксиді (IV), оттек.
- C) натрий нитриті және оттек.
- D) натрий нитраты және азот оксиді(IV).
- E) натрий, азот оксиді (IV), оттек.

9. Домна пешінде жүретін реакциялардың бірі:

Осы теңдеу бойынша 32 г тотықтырғышпен әрекеттесетін тотықсыздандырғыш мөлшері:

- A) 2 моль.
- B) 0,4 моль.
- C) 1 моль.
- D) 0,6 моль.
- E) 3 моль.

10. Fe^{3+} ионын анықтау үшін қолданылатын реактив:

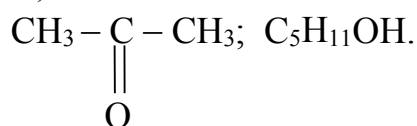
- A) Күміс нитраты
- B) Барий хлориді
- C) Натрий гидроксиді

D) Мыс (II) нитраты

E) Натрий сульфаты

11. Функционалдық топтың орналасу изомериясы тән заттар жұбы:

A)

B) $\text{C}_4\text{H}_9\text{COOH}$; C_2H_2 .

C) $\text{CH}_3 - \text{CH}_2(\text{NH}_2) - \text{CH}_2 - \text{COOH}$; $\text{C}_4\text{H}_9\text{OH}$.

D) CH_3OH ; $\text{C}_3\text{H}_7\text{COOH}$.

E) CH_4 ; C_6H_6 .

12. Көлемі 11,2л алканнан (қ.ж) алуға болатын алкеннің зат мөлшері

A) 1 моль

B) 0,5 моль

C) 0,25 моль

D) 0,05 моль

E) 5 моль

13. Этен молекуласындағы барлық гибридтелген электрон бұлттарының саны

A) 4

B) 3

C) 6

D) 5

E) 7

14. Фенолдың массалық үлесі 0,1 құрамында 200 г суы бар ерітіндісінің массасы

A) 206,2 г

B) 205,6 г

C) 222,2 г

D) 209,5 г

E) 203,8 г

15. 11,5 г этанол мен сірке қышқылы әрекеттескенде түзілетін күрделі эфирдің массасы:

A) 11,8 г

B) 44,1 г

C) 24,6 г

D) 32,4 г

E) 22,0 г

16. Реакция нәтижесінде 138 г этанол түзілу үшін спирттік ашыған глюкозаның зат мөлшері

A) 1 моль

B) 1,2 моль

C) 1,4 моль

D) 1,5 моль

E) 1,6 моль

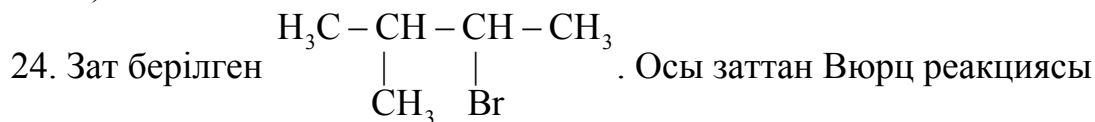
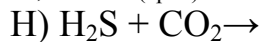
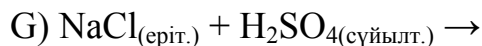
17. Глицилаланиннің 292 грамын алу үшін қажет аланиннің массасы:

A) 178 г

B) 182 г

C) 174 г

- D) 184 г
E) 172 г
18. Синтетикалық каучук алуға қолданылатын зат
- A) $\text{H}_2\text{C}=\text{CH}_2$
B) $\text{CH}_3=\text{CH}=\text{CH}_2$
C) $\text{H}_2\text{C}=\text{CH}-\text{CH}=\text{CH}_2$
D) $\text{H}_2\text{C}=\text{C}=\text{CH}-\text{CH}_3$
E) $\text{H}_2\text{C}=\text{C}-\text{CH}_2-\text{CH}_3$
19. 250 г гептан бір мезгілде циклденгенде және дегидрленгенде бензолдың гомологы түзіледі. Осы кезде түзілген газдың көлемі (қ.ж., литрмен)
- A) 168
B) 198
C) 224
D) 148
E) 112
20. $\text{FeS}_2 \rightarrow \text{SO}_2 \rightarrow \text{SO}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4$ айналымы бойынша 50 т 98 % күкірт қышқылының ерітіндісін алу үшін қажет пириттің массасы (өнімнің шығымы 80%)
- A) 34,5 т
B) 33,5 т
C) 37,5 т
D) 31,5 т
E) 32,5 т
21. Реакцияның $\text{CO}_2 + \text{C} \leftrightarrow 2\text{CO} - Q$ тепе-теңдігін реакция өнімдеріне қарай ығыстыру үшін қажет бір уақытта:
- A) температура мен қысымның артуы
B) температураның жоғарылауы мен қысымның азаюы
C) температураның төмендеуі мен қысымның артуы
D) температураның төмендеуі мен қысымның азаюы
E) CO_2 -ң концентрациясының өсуі, C-ың концентрациясының кемуі
F) CO_2 мен C концентрацияларының өсуі
G) CO_2 мен C концентрацияларының кемуі
H) CO_2 -ң концентрациясының кемуі, C-ың концентрациясының өсуі
22. Келтірілген заттар ішінде қышқылдарға жататындар:
- A) NH_4NO_3
B) Cl_2O_7
C) NaHCO_3
D) H_2CrO_4
E) HCN
F) CH_4
G) CuOHCl
H) H_2Se
23. Жүрмейтін реакцияларды көрсетіндер:
- A) $\text{H}_2\text{SO}_{4(\text{конц.})} + \text{Cu} \rightarrow$
B) $\text{S} + \text{Al} \rightarrow$
C) $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{BaCl}_2 \rightarrow$
D) $\text{H}_2\text{SO}_{4(\text{сұйылт.})} + \text{Cu} \rightarrow$
E) $\text{H}_2\text{S} + \text{NaOH} \rightarrow$
F) $\text{NaCl}_{(\text{крист.})} + \text{H}_2\text{SO}_{4(\text{конц.})} \rightarrow$

нәтижесінде түзілетін өнімнің атауы:

- A) 3,4-диметилнонан
- B) 2,3,4-триметилгептан
- C) 2,3,5-триметилгептан
- D) н-гексан
- E) 2,3-диметилбутан
- F) 4,5-диметилоктан
- G) 2,3,4,5-тетраметилгексан
- H) 2-метилпентан

25. Формулалары келтірілген қосылыстардың қайсысында азоттың тотығу дәрежесі +3-ке тең?

- A) CH_3NH_2
- B) $\text{Ca}(\text{NO}_2)_2$
- C) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$
- D) Li_3N
- E) $\text{Cr}(\text{NO}_3)_3$
- F) NO_2
- G) NH_4NO_3
- H) NH_4Cl

26. Алюминий әрекеттеспейтін зат:

- A) су
- B) концентрлі азот қышқылы
- C) оттегі
- D) графит
- E) бром
- F) тұз қышқылы
- G) концентрлі сілті ерітіндісі
- H) күкірт

27. Fe^{3+} катиондарын танытатын қосылыстар:

- A) калий тиоцианаты
- B) сынап хлориды
- C) мыс гидроксиды
- D) сілтілер
- E) сары қан тұзы
- F) қызыл қан тұзы
- G) күміс нитраты
- H) натрий сульфаты

X_1 және X_2 заттар:

- A) метан және этанол
- B) ацетилен және этаналь
- C) ацетилен және метанол
- D) этилен және этанол
- E) ацетилен және этанол

- F) метаналь және этанол
G) метан және этаналь
H) метан және этилен
29. Келтірілген заттардың қайсысы күрделі эфирлер класына жатады:
A) глюкоза
B) метилформиат
C) кальций ацетаты
D) диметил эфирі
E) этиленгликоль
F) этилацетат
G) сірке қышқылының метил эфирі
H) глицерин
30. Өзара әрекеттесе алатындар:
A) метанол және натрий
B) этан және этанол
C) құмырсқа қышқылы және күміс оксидінің аммиактағы ерітіндісі
D) ацетон мен күміс оксидінің аммиактағы ерітіндісі
E) глицерин және натрий карбонаты
F) этаналь және оттегі
G) фенол және сірке қышқылы
H) сірке қышқылының метил эфирі мен метан

БИОЛОГИЯ

1. Қос масақшалы қылша -
A) Өскінінде қабыршақтар қаптаған
B) Қылқан жапырақтары жұмсақ
C) Жапырағы жалпақтау
D) Қылқаны жіңішке, ұзынша
E) Жапырақтары ұсақ қабыршаққа өзгерген бұта
2. Партеногенез жолымен көбейеді
A) Кене
B) Тауық
C) Балық
D) Гидра
E) Балара
3. Астық қорына зиян келтіретін кене:
A) Қамба кенесі.
B) Алма кенесі.
C) Берішкене.
D) Өрмек кене.
E) Қышыма кене.
4. Жапырақ сағағына ұқсаған гүлдің жіңішкерген жері
A) Гүл сағағы
B) Аналық
C) Тостағанша
D) Күлте жапырақша
E) Гүл табаны
5. Ашытқыны ұнға қосып қамыр илесе, сәлден соң қамыр дереу көтеріліп ашиды, себебі

- A) Ашытқы ұлғайып дербес жасушаларға айналады.
B) Көбейеді.
C) Қамырда қоректенеді.
D) Ашытқының әрбір жасушасы бастапқы жасушадан үзіледі.
E) Қантты сіңіріп спиртпен көмірқышқыл газын түзеді.
6. Фотосинтез әрекеті өтеді:
A) Глюкозада
B) Ақ уызда
C) Хлоропласта
D) Хромопласта
E) Лейкопласта
7. Бақбақ өсімдігі ... жатады
A) Алабота тұқымдасы
B) Көкнәр тұқымдасы
C) Раушангүлділер тұқымдасы
D) Алқа тұқымдасы
E) Күрделігүлділер тұқымдасы
8. Қантышқақ амебасының кәдімгі амебадан айырмашылығы
A) Теңіздерде тіршілік етеді.
B) Адамның ішегінде паразитті тіршілік етеді.
C) Топырақта тіршілік етеді.
D) Ағысы қатты суларда тіршілік етеді.
E) Өсімдіктерде паразитті тіршілік етеді.
9. Қосмекенділердің жүрегі ... қуысты:
A) 2
B) 3
C) 4
D) 5
E) 6
10. Тағам құрамында йод жетіспесе, адамда пайда болатын ауру
A) Инфаркт
B) Тұмау
C) Туберкулез
D) Эндемиялық зоб
E) Кретинизм
11. Нейронның қысқа өсіндісі ...
A) Дендрит.
B) Аксон.
C) Рецептор.
D) Талшық.
E) Нейрон денесі.
12. Көктамыр қаны деп аталатын қан
A) глюкоза мен пептидтерге қаныққан қан.
B) мочевиінаға қаныққан қан.
C) оттегіне қаныққан қан.
D) ішектерден ағып шыққан қан.
E) көмірқышқыл газына қаныққан қан.
13. Жұқтырушы микробы қараңғы, ылғалды, жылы жерде ұзақ сақталады
A) силикоз

- B) тұмау
  - C) пневмония
  - D) туберкулез
  - E) цирроз
14. Адамның тамақтан улану белгілеріне жатпайтынын анықтаңыз:
- A) Іші ауырады.
  - B) Іші өтеді.
  - C) Әлсізденеді.
  - D) Жүрегі айнады.
  - E) Қуаты көтеріледі.
15. Адамның жұқпалы ауруларға қарсы тұру қабілетін жақсартатын дәрумен
- A) А.
  - B) В.
  - C) D.
  - D) E.
  - E) С.
16. Аналықтың ең жоғарғы ұшына жатады:
- A) Жатын
  - B) Ауыз
  - C) Мойын
  - D) Тозаңқап
  - E) Жіпше
17. Цитозинге комплементарлы нуклеотид
- A) Аденин
  - B) Гуанин
  - C) Цитозин
  - D) Тимин
  - E) Урацил
18. Генетикалық зерттеу әдістеріне жатпайтыны:
- A) гибридологиялық.
  - B) биохимиялық.
  - C) генеологиялық.
  - D) егіздік.
  - E) цитогенетикалық.
19. Тіршіліктің қалыптасудың үшінші кезеңі
- A) Коацервация эволюциясы
  - B) Коацервация үдерісі
  - C) Эукариоттардың пайда болуы
  - D) Алғашқы прокариоттардың пайда болуы
  - E) Ағзалық заттардың абиогенді синтезі
20. Ата тектер мен өзге де қандас туыстар туралы деректерді жинақтау
- A) популяциялық
  - B) цитогенетикалық
  - C) генеологиялық
  - D) биохимиялық
  - E) егіздік
21. Түзуші ұлпаның екінші атауы:
- A) ксилема
  - B) флоэма

- C) склеренхима
  - D) меристема
  - E) паренхима
  - F) перидерма
  - G) эпидерма
  - H) колленхима
22. Шала түрленіп даму сатысында болады:
- A) дернәсіл
  - B) имаго
  - C) куыршақ
  - D) нимфа
  - E) наяда
  - F) ересек
  - G) итшабақ
  - H) жұмыртқа
23. Дөңгелек ауыздылардың өкілі:
- A) жыланбалық
  - B) жұпбалық
  - C) тұтасбас
  - D) қандауырша
  - E) миксина
  - F) латимерия
  - G) мысық акула
  - H) теңіз алабұғасы
24. Сілекей құрамында бактерияларды жоятын зат:
- A) амилаза
  - B) липаза
  - C) пепсин
  - D) химозин
  - E) гистон
  - F) кератин
  - G) муцин
  - H) лизоцим
25. Витаминдерді ашқан ғалым:
- A) Н.И.Вавилов
  - B) Н.И.Луниин
  - C) Д.И.Ивановский
  - D) К.М.Бэр
  - E) Н.А.Северцев
  - F) К.О.Ковалевский
  - G) И.П.Павлов
  - H) И.И.Мечников
26. Ұрықтанған жасуша:
- A) гамета
  - B) овоцит
  - C) сперматоцит
  - D) зигота
  - E) сперматогенез
  - F) овогенез

- G) гаметогенез
H) даму
27. Ұрықтық ұқсастық заңын ашты:
A) Ф.Мюллер
B) Э. Геккель
C) А.Н. Северцов
D) А.О. Ковалевский
E) И.И.Мечников
F) К.М.Бэр
G) Н.И.Вавилов
H) Иогансен
28. Тәуелсіз тұқым қуалау заңы:
A) әр түрлі сәйкес емес хромосомалардағы гендер бір-біріне байланыссыз тұқым қуалайды
B) ұрпақ дараларының біркелкі болуы
C) жойылып кеткен белгінің қалпына келуі
D) жасушаларында бір геннің екі аллелі болатын ағзалар
E) талдағыш будандастыру сыртқы аллельдердің пайда болмағанын анықтауы
F) организмнің кез келген белгі-қасиетінің дамуын тұқым қуалау факторы, яғни ген анықтауы
G) гендердің хромосомада түзу орналасуы
H) басылық аллельдер саны көп болғанда әзер байқалуы
29. Құрылымдық деңгейі әртүрлі бір табиғи орта жағдайында ғана тіршілік етуге бейімделген көп түрлі ағзалар жиынтығы:
A) молекулалық
B) жаратылымдық
C) жасушалық
D) биосфералық
E) популяциялық
F) биогеоценоздық
G) ұлпалық
H) мүшелік
30. Тірі ағза мен орта бірлестігі:
A) биотоп
B) биоценоз
C) экоценоз
D) продуцент
E) биогеоценоз
F) консумент
G) редуцент
H) агроценоз

ГЕОГРАФИЯ

1. Ең жақсы игерілген табиғат зонасы.
A) Шөлейт.
B) Тропиктік шөл.
C) Дала.
D) Таулар.

- Е) Орман.
2. Түсі мен басқа да сыртқы белгілері өзара ұқсас адамдар тобы:
- А) Монголоидтар
  - В) Ұлт
  - С) Нәсіл
  - Д) Елді мекен
  - Е) Халық
3. Ауа массаларының негізгі түрлері
- А) Субтропиктік, арктикалық, субэкваторлық.
  - В) Арктикалық, қоңыржай, тропиктік, экваторлық.
  - С) Қоңыржай, тропиктік.
  - Д) Субарктикалық, қоңыржай, субэкваторлық, экваторлық.
  - Е) Тропиктік, субэкваторлық, экваторлық.
4. Тауда табиғат зонасының алмасып келуі ... деп аталады.
- А) биіктік белдеулілік.
  - В) табиғат кешендері.
  - С) ендік зоналылық.
  - Д) зоналылық.
  - Е) таулы зона.
5. Сөнбеген Эребус жанартауы орналасқан жер:
- А) Фиджи аралы
  - В) Уэдделл теңізінің жағалауы
  - С) Бентли ойысы
  - Д) Амудсен теңізінің жағалауы
  - Е) Росс теңізінің жағалауы
6. Шоқан Уәлихановтың туған жылы.
- А) 1845 жыл.
  - В) 1835 жыл.
  - С) 1865 жыл.
  - Д) 1830 жыл.
  - Е) 1825 жыл.
7. Қазақстан жеріндегі Үстірттің ең биік тұсы Мүзбелдің биіктігі:
- А) 380 м
  - В) 290 м
  - С) 220 м
  - Д) 340 м
  - Е) 430 м
8. Алтайдың ең биік шыңы.
- А) Қаратау.
  - В) Хан тәңірі.
  - С) Мұзтау.
  - Д) Үлкен Боқтыбай.
  - Е) Ақсоран.
9. Марқакөл қорығының эндемик-балығы.
- А) Мөңке.
  - В) Шабәқ.
  - С) Алабұға.
  - Д) Сазан.
  - Е) Табан балық.

10. Ел ішінде көшіп-қону қарқынды жүретін қалалар:
- A) Астана, Ақтау.
  - B) Астана, Алматы.
  - C) Шымкент, Қызылорда.
  - D) Ақтөбе, Семей.
  - E) Қарағанды, Өскемен.
11. Қызылорда облысындағы мұнай кен орны.
- A) Кенқияқ
  - B) Қашаған
  - C) Құмкөл
  - D) Қарашығанақ
  - E) Қосшағыл
12. Жергілікті жердің табиғатына бейімделген етті-сүтті еділбай қойы өсірілетін аудан:
- A) Батыс Қазақстан.
  - B) Шығыс Қазақстан.
  - C) Солтүстік Қазақстан.
  - D) Оңтүстік Қазақстан.
  - E) Орталық Қазақстан.
13. Ядролық қарудан дүние жүзінде өз еркімен бас тартқан ел:
- A) АҚШ
  - B) Ресей
  - C) Қытай
  - D) Қазақстан Республикасы
  - E) Үндістан
14. Дүние жүзінде урбандалу деңгейі жоғары болып келетін аймақ:
- A) Орталық Азия.
  - B) Солтүстік Америка.
  - C) Оңтүстік Америка.
  - D) Австралия.
  - E) Еуропа.
15. Дүние жүзіндегі автомобиль жолының ұзындығы (км):
- A) 10-11 млн
  - B) 49-50 млн
  - C) 29-30 млн
  - D) 45-46 млн
  - E) 24-25 млн
16. ... қызанақ жинайтын комбайндар шығарады.
- A) Кишиневте
  - B) Дубоссарда
  - C) Бельцыда
  - D) Тираспольда
  - E) Рыбницада
17. Еуропаның конституциялық монархиялы елдері.
- A) ГФР, Австрия, Ирландия
  - B) Греция, Португалия, Ұлыбритания
  - C) Бельгия, Испания, Швеция
  - D) Италия, Финляндия, Дания
  - E) Чехия, Словакия, Польша

18. «Үндістанның Руры» - деп аталған басты көмір-металлургия базасы ...

- A) Бомбей.
- B) Мадрас.
- C) Дамодар.
- D) Мангалуру.
- E) Калькутта.

19. Латын Америкасы елдерінің халқы ұстанатын дін

- A) Православие
- B) Буддизм
- C) Католик
- D) Протестанттық
- E) Даоцизм

20. “Африка жылы” болып есептелетін жыл:

- A) 1950
- B) 1960
- C) 1962
- D) 1965
- E) 1957

21. Географиялық қабықтың құрамына кіреді:

- A) Литосфераның жоғарғы қабаты
- B) Гидросфера
- C) Атмосфера
- D) Мантия
- E) Ядро
- F) Ионосфера
- G) Магносфера
- H) Жоғарғы мантия

22. Аустралия территориясының үлкен бөлігін алып жатқан табиғат зоналары:

- A) Саванна
- B) Орманды дала
- C) Дала
- D) Ылғалды тропиктік ормандар
- E) Тропиктік шөлдер
- F) Жалпақ жапырақты ормандар
- G) Қылқан жапырақты ормандар
- H) Шөлейттер

23. VII-VIII ғасырларда қазақ жеріне келген араб саяхатшылары:

- A) Ибн-Баттута
- B) Әл-Истахри
- C) Әл-Хамдани
- D) Әл-Масуди
- E) Әл-Макризи
- F) Әл-Казвини
- G) Ибн-Мажит
- H) Ибн-Хаукаль

24. Балқаш-Алакөл көлдер жүйесіне кіретін өзендер:

- A) Сарыөзен, Қараөзен
- B) Шу, Сарысу, Торғай

- C) Ырғыз, Талас
  - D) Қаратал, Лепсі
  - E) Басқан, Арыс
  - F) Ақсу, Сарқан
  - G) Іле, Тентек
  - H) Ойыл, Сағыз
25. Солтүстік Қазақ жазығының Қазақстандық бөлігі бөлінетін аудандар:
- A) Торғай үстірті
  - B) Есілдің жазық орманды даласы
  - C) Орал алды үстірті
  - D) Тобыл-Обағанның жазық даласы
  - E) Ертіс-Нұра даласы
  - F) Ертіс-Құланды жазығы
  - G) Есіл-Қорғалжың жазығы
  - H) Көкшетау орманы
26. Қазақстан машина жасау өнеркәсібінің салалары:
- A) Ауыр өнеркәсіп машиналарын шығару
  - B) Зымырандар шығару
  - C) Ауыл шаруашылық машиналарын жасау
  - D) Кеме жасау
  - E) Жеделсатылар жасау
  - F) Медициналық аппараттар шығару
  - G) Станоктар жасау
  - H) Приборлар шығару
27. Орталық Қазақстан шаруашылығының негізгі мамандану саласы:
- A) Түсті металлургия
  - B) Қара металлургия
  - C) Отын өнеркәсібі
  - D) Мұнай-газ шығару
  - E) Астық шаруашылығы
  - F) Түйе шаруашылығы
  - G) Марал шаруашылығы
  - H) Омарта шаруашылығы
28. «Қоныс аударған» елдер:
- A) АҚШ
  - B) Жапония
  - C) Канада
  - D) Қытай
  - E) Моңғолия
  - F) Австралия
  - G) Бразилия
  - H) Жаңа Зеландия
29. Қазақстан үшін солтүстікте Ресеймен шектесудің тиімділігі:
- A) Қазақстан шикізат базасы ретінде Ресейді ресурстармен қамтамасыз етуі
  - B) Республикалар арасында үнемі жүк айналымының жүруі
  - C) Ресей арқылы Еуропа елдеріне шығу мүмкіншілігі
  - D) Ресей мен Қазақстан арасында біртұтас электр энергиясы жүйесін сақтау

- Е) ТМД мен Еуропа елдері арасында халықаралық экономикалық байланысты сақтау
- Ғ) Ресейден білікті мамандардың келуі
- Г) Халықаралық маңызы бар көлік тораптарының екі мемлекеттің де территориясын қиып өтуі
- Н) Жаңа технологиялар мен техникаларды жалға алу мүмкіншілігі

30. Қытайда кең тараған дін:

- А) Буддизм
- В) Ислам
- С) Христиан
- Д) Индуизм
- Е) Иудаизм
- Ғ) Конфуциялық
- Г) Даосизм
- Н) Тотемизм

ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ

1. Вавилонның Ассириядан тәуелсіздігін алған кез:

- А) б.з.б. IV ғ.
- В) б.з.б. VII ғ.
- С) б.з.б. VIII ғ.
- Д) б.з.б. V ғ.
- Е) б.з.б. VI ғ.

2. Ежелгі Римдіктер білім беруде мына мәселеге көп көңіл бөлді:

- А) оқушының жеке басының мәдениетіне
- В) оқушының шыққан тегіне
- С) алған білімінің өмірде қолдану жағына
- Д) үй шаруасына икемділігіне
- Е) баланың әлеуметтік жағдайына

3. Чех мемлекеті пайда болды:

- А) X ғасырда.
- В) XII ғасырда.
- С) VIII ғасырда.
- Д) XI ғасырда.
- Е) IX ғасырдың басында.

4. 1085 жылы реконкистаны біраз уақытқа тоқтатқан шайқас:

- А) Косово шайқасы
- В) Заллак шайқасы
- С) Азенкур шайқасы
- Д) Пуатье шайқасы
- Е) Гастинг шайқасы

5. 1517 жылы папаның индульгенция саудасына бірінші қарсы шыққан профессор:

- А) Ян Гус.
- В) Мартин Лютер.
- С) Жан Кальвин.
- Д) Игнатий Лойола.
- Е) Томас Мюнцер.

6. XVIII ғ. Ирандағы сефевидтер билігінің ыдырау себептерінің бірі

- A) орыс-иран соғысы
  - B) ауыл шаруашылығының дағдарысы
  - C) ауған тайпаларының азат етілуі
  - D) еуропалықтардың отаршылдығы
  - E) билік үшін тартыстар
7. Триполитания мен Киренаиканы отарлаған мемлекет:
- A) АҚШ
  - B) Германия
  - C) Италия
  - D) Ресей
  - E) Франция
8. Герман мемлекеттері бірігіп Герман империясын құрған жыл:
- A) 1875.
  - B) 1870.
  - C) 1871.
  - D) 1879.
  - E) 1884.
9. 1865 ж. құрылған «Жаңа османдар» ұйымының жетекшісі:
- A) Абдул Хамид
  - B) Әли Мұхаммед
  - C) Абдул Меджид
  - D) Намык Кемал
  - E) Мұхаммед Абду
10. 1915 жылы Антантаға соғыс жариялаған ел:
- A) Румыния.
  - B) Италия.
  - C) Чехия.
  - D) Греция.
  - E) Болгария.
11. Баварияда Кеңес өкіметі өмір сүрген мерзім:
- A) 3 апта
  - B) 6 апта
  - C) 2 ай
  - D) 70 күн
  - E) 1 жыл
12. Гиляйн Республикасы құрылды:
- A) Иракта.
  - B) Ауғанстанда.
  - C) Туркияда.
  - D) Сирияда.
  - E) Иранда.
13. Жапония мен КСРО арасындағы 5 жылдық бейтараптық шартқа қол қойылды:
- A) 1942 ж. мамыр
  - B) 1945 ж. қаңтар
  - C) 1940 ж. сәуір
  - D) 1943 ж. мамыр
  - E) 1941 ж. сәуір
14. 1956 жылы Франция үкіметінің тәуелсіздік беруге мәжбүр болған елдері:

- A) Лейте аралы мен Вьетнам
  - B) Бирма және Цейлон
  - C) Судан мен Алжир
  - D) Египет және Ливия
  - E) Марокко мен Тунис
15. Социалистік елдердің әскери-саяси одағын құру жөніндегі келісімге қол қойылды:
- A) Венгрия астанасында.
  - B) Польша астанасында.
  - C) КСРО астанасында.
  - D) Чехословакия астанасында.
  - E) Болгария астанасында.
16. 1984 жылы сайлауда жеңіске жеткен Никарагуа басшысы:
- A) Ф.Кастро
  - B) Д.Ортега
  - C) С.Альенде
  - D) А.Пиночет
  - E) Э.Че Гевара
17. 1988 жылы Пәкістанның үкімет басына келген премьер-министр:
- A) Мұджибур Рахман
  - B) Тансу Челер
  - C) Беназир Бхутто
  - D) Джемал Баяр
  - E) Мұхаммед Дауд
18. Батыс Еуропадағы алғашқы интеграция қадамы жасалды
- A) 1960 ж.
  - B) 1948 ж.
  - C) 1950 ж.
  - D) 1957 ж.
  - E) 1952 ж.
19. Біріккен Герман империясының бірінші канцлері:
- A) Фердинанд Лассаль
  - B) Фридрих Вильгельм
  - C) Альбрехт фон Роон
  - D) Гельмут фон Мольткен
  - E) Отто фон Бисмарк
20. 1914 жылғы бірінші дүниежүзілік соғыс өртін тұтандырған мемлекеттер:
- A) Ресей мен Англия.
  - B) Италия мен Германия.
  - C) Франция мен Түркия.
  - D) Германия мен Австро-Венгрия.
  - E) АҚШ пен Жапония.
21. Хаммурапидің тарихта қалуының себебі:
- A) Тұрғызған аспалы бағымен
  - B) Мысыр елін біріктіруімен
  - C) Көркем әдебиеттер мен ғылыми еңбектерге бай кітапханасымен
  - D) Батырлығымен
  - E) Дүние жүзін жаулап алуымен
  - F) Ақындығымен

G) Философиялық еңбектерімен

H) Мемлекетке ортақ заңдар шығаруымен

22. Әл-Масудидің «Замана тарихы» атты тарихи-географиялық энциклопедиясы неше томнан тұрады?

A) 20 томнан

B) 27 томнан

C) 10 томнан

D) 25 томнан

E) 15 томнан

F) 12 томнан

G) 5 томнан

H) 30 томнан

23. М.Лютердің папа зорлығына қарсы күресті бүкіл неміс ұлтының ісі деп жариялаған жыл:

A) 1517 ж.

B) 1523 ж.

C) 1521 ж.

D) 1534 ж.

E) 1520 ж.

F) 1525 ж.

G) 1524 ж.

H) 1519 ж.

24. XVIII ғ. I Петр реформаларынан соң Ресей әскерінің жалпы саны қаншаға жетті?

A) 150 мыңға

B) 300 мыңға

C) 220 мыңға

D) 250 мыңға

E) 100 мыңға

F) 200 мыңға

G) 225 мыңға

H) 175 мыңға

25. XIX ғасырдағы Ұлыбританияның негізгі саяси партиялары:

A) Жұмысшылар

B) Демократиялық

C) Либералдық

D) Республикалық

E) Коммунистік

F) Социал-демократиялық

G) Лейбористік.

H) Консерваторлық

26. 1919 ж. сәуірде құрылған Бавария Кеңес республикасының өмір сүрген уақыты:

A) 18 ай

B) 18 күн

C) 115 күн

D) 118 күн

E) 15 ай

F) 18 жыл

- G) 15 күн
- H) 15 жыл

27. 1963 жылы Мәскеуде ядролық қаруларды ауада, жерде және суда сынауды тоқтатуды шартқа қол қойған мемлекеттер:

- A) Жапония
- B) АҚШ
- C) КСРО
- D) Англия
- E) ГФР
- F) ГДР
- G) Франция
- H) Қытай

28. Кубада Ф. Кастро бастаған революционерлер жеңіске жеткен жыл:

- A) 1957 ж.
- B) 1953 ж.
- C) 1954 ж.
- D) 1958 ж.
- E) 1960 ж.
- F) 1959 ж.
- G) 1956 ж.
- H) 1955 ж.

29. 1945 ж. құрылған халықаралық ұйым:

- A) БҰҰ
- B) АСЕАН
- C) ВШҰ
- D) АБҰ
- E) АМО
- F) ЕҚЫҰ
- G) ШЫҰ
- H) НАТО

30. II дүние жүзілік соғыстан кейін Кеңестер Одағы құрамына қосылған жерлер:

- A) Польша
- B) Латвия
- C) Карелия
- D) Курил аралдары
- E) Молдава
- F) Сахалин аралы
- G) Шығыс Пруссия
- H) Камчатка түбегі

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

1. Төмендегі үзіндінің салт өлеңдерінің қай түріне жататынын анықтаңыз.

*Жат жұрттық болып кеткен соң,
Кетер - ау бастан сәулетім...*

- A) Той бастар.
- B) Жоқтау.
- C) Бет ашар.
- D) Жар – жар.

- Е) Сыңсу.
2. «Аяз би» ертегісіндегі Мадан ханның құдасын белгілеңіз.
- А) Жаман.
  - В) Ақша хан.
  - С) Уәли.
  - Д) Уәзірі.
  - Е) Зәрлі хан.
3. «Күлтегін» жырында суреттелетін түркілердің қасиетті мекенін табыңыз.
- А) Сырдария өзенінің жағасы.
  - В) Тана (Дон) өзенінің аңғарлары.
  - С) Қапқаз (Кавказ) таулары.
  - Д) Өтүкен аймағы.
  - Е) Каспий теңізінің маңы.
4. Хамит Ерғалиевтің «Құрманғазы» поэмасында сөз болатын оркестрді табыңыз.
- А) Құрманғазы атындағы мемлекеттік ұлт аспаптары оркестрі.
  - В) Мемлекеттік камералық оркестр.
  - С) «Отырар сазы» ұлт аспаптары оркестрі.
  - Д) Мемлекеттік симфониялық оркестр.
  - Е) Ұлттық музыка академиясының ұлт аспаптары оркестрі.
5. «Түркістан солай туған», «Индия очерктері» және «Өскен өркен» шығармаларының авторын табыңыз.
- А) Ғ.Мүсірепов.
  - В) Ә.Әбішев.
  - С) М.Әуезов.
  - Д) Ә.Әлімжанов.
  - Е) З.Қабдолов.
6. Үзінді кімдікі және қай шығармасынан алынғанын табыңыз.
- ... Ол со тұнжыраған қалпында бәріміздің жүзімізді бір сүзіп өтті де:
- Ертеде бір жетім бала болыпты...- деп ертегісін бастады. Сол күні оның ертегісі түннің жарымында бір-ақ аяқталды. Тіпті Аянның әжесінің өлгенін де ұмытып кетіппіз...
- А) О.Бөкей «Тортай мінген ақ боз ат».
  - В) С.Мұратбеков «Жусан иісі».
  - С) Ғ.Мүсірепов «Боранды түнде».
  - Д) С.Дөнентаев «Көркемтай».
  - Е) М.Әуезов «Жетім».
7. Ғабиден Мұстафиннің ауылдағы өзгеріске арналған шығармасын анықтаңыз.
- А) «Миллионер».
  - В) «Тұтқын».
  - С) «Кұлаған күз».
  - Д) «Қарағанды».
  - Е) «Дауылдан кейін».
8. «Бәкеге», «Жауқашарға» өлеңдерінің қай жыраудікі екенін белгілеңіз.
- А) Қазтуған.
  - В) Доспамбет.
  - С) Үмбетей.
  - Д) Жиёмбет.

Е) Шалкиіз.

9. Аягөз, сенің бойыңда

Несібе, ырыс тегіс қой,

Сай - салаң толған жеміс қой.

Қырың – малдың кіндігі,

Ойың – өнім жеміс қой. – деп жырлаған ақынды табыңыз.

А) Сәкен

В) Ілияс

С) Абай

Д) Дулат

Е) Шортанбай

10. Шәкәрімнің «Қалқаман-Мамыр» дастанындағы Қалқаман мен

Мамырдың қосылуына кедергі болған жағдайды табыңыз.

А) Бірі кедей, бір бай балалары болғандығы.

В) Қалқаманның айттырған қалыңдығы болғандықтан.

С) Мамырдың аурулығы себепті.

Д) Мамыр біреудің некелі жары болғандықтан.

Е) Екеуі немерелес туыс болғандықтан.

11. «Махаббатсыз дүние бос,

Хайуанға оны қосыңдар.» - деп Абай қай өлеңінде айтқандығын анықтаңыз.

А) «Өкінішті көп өмір өтіп кеткен».

В) «Әсемпаз болма әрнеге».

С) «Өлең – сөздің патшасы».

Д) «Жарқ етпес қара көңілім».

Е) «Кейде есер көңіл құрғырың».

12. Мына өлең жолдары Ақан серінің қай туындысынан алынғанын

белгілеңіз.

Басына ер жігіттің бір іс түссе,

Арасы қас пен достың абайланар.

А) "Жақсы мен жаман".

В) "Балқадиша".

С) "Сырымбет".

Д) "Асыл мен жасық".

Е) "Заман адамы".

13. С.Мұқановтың лирикалық өлеңдерінің кейіпкерін табыңыз.

А) Еңбекші халық.

В) Билер.

С) Сұлтандар.

Д) Үстем тап.

Е) Хандар.

14. Ш.Уәлиханов мұраларын айрықша зерттеген адамды белгілеңіз.

А) С.Сейфуллин.

В) М.Мағауин.

С) Ә.Дербісалин.

Д) С.Мұқанов.

Е) Қ.Жұмалиев.

15. "Сұлу - сұлу емес, сүйген - сұлу", - деген жолдағы көркемдік тәсілді

белгілеңіз.

А) Инверсия.

- В) Аллитерация.
 С) Фигура.
 D) Арнау.
 E) Ассонанс.
16. Киноға түсірілген шығарманы көрсетіңіз.
 A) С.Сейфуллин «Бандыны қуған Хамит».
 B) Б.Майлин «Түйебай».
 C) Ш.Мұртаза «Қызыл жебе».
 D) І.Жансүгіров «Күй».
 E) С.Бегалин «Бала Шоқан».
17. Бұқар жыраудың «Сен-бұзау терісі шөншіксің» деп, Керейлерге айтқан сөзіндегі «шөншіктің» мағынасын анықтаңыз.
 A) Тон.
 B) Аяқ киім.
 C) Ыдыс.
 D) Жарғақ қалта.
 E) Бас киім.
18. М.Әуезовтің "Абай жолы" романында Абайдың беделін биіктеткен ас беру рәсімі кімдікі екенін белгілеңіз.
 A) Құнанбай.
 B) Қодар.
 C) Кәмшат.
 D) Зере.
 E) Бөжей.
19. Жамбылдың өмір сүрген жылдарын табыңыз.
 A) 1845-1846 жж.
 B) 1846-1945 жж.
 C) 1876-1944 жж.
 D) 1894-1947 жж.
 E) 1860-1960 жж.
20. «Қан мен тер» ұштағанындағы бірінші кітаптың шарықтау шегін көрсетіңіз.
 A) Еламанның Федоровпен тартысы.
 B) Еламанның Федоровпен достасуы.
 C) Еламанның Федоровпен келісуі.
 D) Еламанның Федоровты өлтіруі.
 E) Еламанның Федоровпен танысуы.
21. Тұрмыс-салт жырларын табыңыз:
 A) Аңшылық кәсіпке байланысты туған жырлар
 B) Наурыз жырлары
 C) Жаңылтпаштар
 D) Жұмбақтар
 E) Лиро-эпостық жырлар
 F) Батырлар жыры
 G) Мақал-мәтелдер
 H) Төрт түлік малға байланысты туған өлең-жырлар
22. Ата-анаға көз қуаныш –
 Алладан алған еркесі.
 Көкірегіме көп жұбаныш,

Гүлденіп ой өлкесі.

Еркелік кетті,

Ер жетті,

Не бітті?

Шумақтағы ұйқастың түрін табыңыз:

- A) Аралас келетін ұйқас
- B) Шұбыртпалы
- C) Қара өлең ұйқасы
- D) Ерікті
- E) Егіз
- F) Осы күнгі ерікті ұйқастар
- G) Кезекті ұйқас
- H) Шалыс

23. Үзінді қай поэмадан алынғанын анықтаңыз:

– Бұл – адам көз сүйегі, – деді ханға,
Тоя ма адам көзі мың-мың санға?
Жеміт көз жер жүзіне тоймаса да,
Өлсе тояр, көзге құм құйылғанда.

- A) «Қойлыбайдың қобызы»
- B) «Құралай сұлу»
- C) «Күйші»
- D) «Ескендір»
- E) «Нартайлақ – Айсұлу»
- F) «Өзімнің әңгімесі»
- G) «Ләйлі – Мәжнүн»
- H) «Масғұт»

24. Үкілі Ыбырайдың қай әні «Қыз Жібек» операсының негізгі ариясына айналады?

- A) «Арарай»
- B) «Қалдырған»
- C) «Жиырма бес»
- D) «Шалқыма»
- E) «Гәкку»
- F) «Қарақат көз»
- G) «Маңмаңгер»
- H) «Бірқызық ит жүгіртіп, аң ауласа»

25. М.Әуезовке берілген дәрежелерді анықтаңыз:

- A) Филология ғылымының тұңғыш докторы, профессор
- B) «Құрмет» орденінің иегері
- C) Социалистік Еңбек Ері
- D) «Парасат» орденінің иегері
- E) Қазақ Ғылым академиясының академигі
- F) Қазақ КСР-ның еңбек сіңірген ғылым қайраткері
- G) М.Горький атындағы сыйлық берілді.
- H) Қазақстан Республикасы Мемлекеттік сыйлығының лауреаты

26. «Қозы Көрпеш –Баян сұлу» жырын зерттеген зерттеушілерді көрсетіңіз:

- A) Ш.Уәлиханов
- B) М.О.Әуезов
- C) Ы.Алтынсарин

- D) Ғ.Мүсірепов
- E) С.Торайғыров
- F) Г.Н.Потанин
- G) Ш.Мұртаза
- H) С.Қирабаев

27. Илияс Жансүгіровтың тұңғыш кітабы «Сағанақ» қай жылы жарық көргенін анықтаңыз:

- A) 1927
- B) 1929
- C) 1924
- D) 1930
- E) 1932
- F) 1928
- G) 1926
- H) 1931

28. Қазақ әдебиетіндегі «Әуезовтің әйел кейіпкелерінің» тұла бойы тұңғышы ретінде тануға болатын бейнені атаңыз:

- A) Әйгерім
- B) Шолпан
- C) Еңлік
- D) Тоғжан
- E) Айман
- F) Жамал
- G) Алуа
- H) Қарагөз

29. Көне түркі жазуынан алғаш оқылған сөздер:

- A) Тәңірі
- B) Бумын
- C) Елтеріс
- D) Күлтегін
- E) Білге
- F) Тоныкөк
- G) Түркі
- H) Орхон

30. *Өткіздің тоғыз ханды толғауменен,*

Шештің талай түйінді болжауменен.

Іс болса қиын-қыстау сен сөйлеттің,

Қылыштай қып-қызыл тілді қорғауменен, – деп Үмбетей жырау кімді сипаттағанын белгілеңіз:

- A) Шалкиіз жырауды
- B) Жиёмбет жырауды
- C) Бұқар жырауды
- D) Қазтуған жырауды
- E) Ақтамберді жырауды
- F) Абылай ханды
- G) Асан қайғыны
- H) Доспамбет жырауды

1. Көп нүктенің орнына лайықты үстеуді қойыңыз.
... *тынығып алған да теріс емес.*
  - A) Жорта.
  - B) Күндіз.
  - C) Талай.
  - D) Кеше.
  - E) Онша.
2. Сөздің тура мағынасын табыңыз.
  - A) Ашулы ақсақал бәрінің әкесін танытты.
  - B) Ұрғанның әкесін көрсетемін.
  - C) Абайдың әкесі-Құнанбай.
  - D) Қуырдақтың көкесін түйе сойғанда көресің.
  - E) «Әкем-ау, оқып берші»,– деді атасы немересіне.
3. «*Ит терісін басына қаптады*» тұрақты сөз тіркесінің антонимін табыңыз.
  - A) Жолы болмады.
  - B) Көз ілмеді.
  - C) Азар да безер болды.
  - D) Тас бауыр.
  - E) Басынан сипады.
4. Сингармонизм заңына бағынбайтын сөзді көрсетіңіз.
  - A) Кіріс.
  - B) Қабырға.
  - C) Кино.
  - D) Жұқа.
  - E) Шырақ.
5. Зат есімнен сын есім жасап тұрған жұрнақты табыңыз.
  - A) Баспахана үйі.
  - B) Малды ауыл.
  - C) Сыпайы бала.
  - D) Биіктеу адам.
  - E) Кішкене төбешік.
6. Сөйлемде неше түбір сөз бар екенін табыңыз.
Жаңа жерге қоныстанған бай екі кедей жігітке құдық қаздырады.
  - A) Бір.
  - B) Бес.
  - C) Үш.
  - D) Төрт.
  - E) Екі.
7. Жалпы есімді табыңыз.
  - A) Көл.
  - B) Айман.
  - C) Жанар.
  - D) Жасыбай.
  - E) Ұлмекен.
8. Реттік сан есімді көрсетіңіз.
  - A) Тоғыз.
  - B) Бірінші.
  - C) Он-оннан.
  - D) Төрттен бір.

- Е) Алтау.
9. Жалпылау есімдігін көрсетіңіз.
- А) Барша.
  - В) Қуану.
  - С) Ынта.
  - Д) Ажарлы.
  - Е) Ағайын.
10. Күшейткіш үстеуді қамтитын сөйлем:
- А) Бірде жолын арынды өзен бөгесе, енді бірде жолсыз ну орман аяқ бастырмайды.
  - В) Қазір осы полктың командирімін.
  - С) Мен бүгін дұрыс демала алмадым.
  - Д) Раушан шайды тым асықпай ішетін.
  - Е) Қыстыгүні тіршілік көңілсіз: жұрт ерте жатады, кеш тұрады.
11. Мақалдардың ең негізгі ерекшелігі неде екенін анықтаңыз.
- А) Бірғақтығында.
  - В) Дәлелділігінде.
  - С) Өткірлігінде.
  - Д) Ықшамдылығында.
  - Е) Аз сөзбен көп мағына беруінде.
12. Қиял-ғажайып ертегіні анықтаңыз.
- А) «Ер Төстік».
  - В) «Бозінген».
  - С) «Атымтай Жомарт».
  - Д) «Үш дос».
  - Е) «Аяз би».
13. «Тышқан мен жылан» ертегісі ертегінің қай түріне жатады, табыңыз.
- А) Тұрмыс – салт ертегілер
  - В) Хайуанаттар жайлы аңыз
  - С) Шыншыл ертегі
  - Д) Хайуанаттар туралы ертегі
  - Е) Қиял – ғажайып ертегі
14. Жиренше шешеннің сүйген жарын, ақылшысын белгілеңіз.
- А) Қаракөзайым.
  - В) Кенжекей.
  - С) Құртқа.
  - Д) Гүлбаршын.
  - Е) Қарашаш.
15. Абай Құнанбайұлының туған жерін белгілеңіз.
- А) Семей облысы.
  - В) Қостанай облысы.
  - С) Павлодар облысы.
  - Д) Қарағанды облысы.
  - Е) Қызылорда облысы.
16. С.Мұқановтың «Өмір мектебі» шығармасы қандай роман деп аталатындығын табыңыз.
- А) Трилогиялық.
  - В) Әлеуметтік роман.
  - С) Тетрология.

- D) Психологиялық роман.
E) Дилогиялық.
17. Қ.Мырзалиевтің бүркіттің тектілігін суреттеген өлеңін табыңыз.
A) «Қазақ пен қонақ».
B) «Көкжендет».
C) «Кәрі қыран».
D) «Қызыл кітап».
E) «Қансонарда бүркітші шығады аңға».
18. Ж.Нәжімеденовтің романын көрсетіңіз.
A) «Қарағанды».
B) «Қызыл жебе».
C) «Қан мен тер».
D) «Даңқ пен дақпырт».
E) «Соңғы көш».
19. Қобыланды батырға лайық тұлпар қалай келгенін белгілеңіз.
A) Құртқаның көрегендігімен қалап алды.
B) Нағашысы сыйлады.
C) Әкесі Тоқтарбай еншіге берді.
D) Қобыланды көп жылқыдан құрықсыз ұстады.
E) Ақжүніс әкесінен қалап алды.
20. Д.Исабековтің "Дермене" деп аталатын повесі бар, сол сөздің мағынасын анықтаңыз.
A) Жусанның дәрі жасайтын бір түрі.
B) Дәрінің аты.
C) Күркенің төрт бұрышына қағатын ағаш.
D) Қурайдың аты.
E) Зоршылдық, өктемдік деген сөз.
21. Күрделі еліктеуіш сөзі бар сөйлемді анықтаңыз:
A) Жылт-жылт еткен,
Жырадан өткен.
B) Жаңбырдың дауысы шелекке жиналып, тырс -тырс етіп естілуде.
C) Шар тарс етіп жарылды.
D) Тарпаң-тарпаң тарбиған,
Түрі жаман жарбиған.
E) Бұлт сетінеп, жарқ етіп күннің көзі көрінді.
F) Ауылдың жаны терең сай, Тасыған өзен гүрілдеп.
G) Қорс-қорс еткенінді тый.
H) Қатты желден ағаш бұтақтары шарт-шұрт сынды.
22. Демеулік шылаулар қатысқан сөйлемді анықтаңыз:
A) Алла тағала адамға өнерді есепсіз, өлшемей береді екен-ау деп ойлаған едік.
B) – Біз үшін зат маңызды ма, әлде дос маңызды ма?
C) Аспан да, жер де қиқу.
D) Бірақ соқаға тыным жоқ.
E) Елдегі сәскеге дейін жататын бейғам ұйқы жоқ.
F) Қар әрі еріп, әрі жауып тұр.
G) Мұнымен бөтен кісінің ісі жоқ, жалғыз-ақ ақылы кемел патша сол

бала екеш балаға да көзін салып тұрған екен.

Н) Бүгін жұмыс бұрынғыдан гөрі өніңкіреген тәрізді.

23. Меңгеріле және жанаса байланысқан сөздерді табыңыз:

А) Әдемі қыз. Оқушылардың барлығы.

В) Көзін жұму. Әдейі келді.

С) Кітап оқыды. Қуалай соғады.

Д) Халық қаһарманы. Жинақталған тәжірибе.

Е) Қызық кітап. Үлкен үй.

Ғ) Оған айтқыз. Былтыр тапсырды.

Г) Әсем қала. Мұғалім айтты.

Н) Алма ағашы. Ашық аспан.

24. Сөйлемде пысықтауыш қызметіндегі күрделі еліктеуіш сөзді белгілеңіз:

А) Ақанның көзінен бір тамшы жас өлі көзге үзіліп түскенде, жан біткендей дір етті.

В) Ол кірпігін қағып еді, жасқа толған жанарынан жас тамшылары тырс - тырс тамды.

С) Тарпаңдаған талай неменің сауырына бір қонды-ақ, басқа ұрсаң да мыңқ етпейтіндей қып сүмірейтіп шығарды.

Д) Кейбірі қайраңға шыққан балықша жондары жалт-жұлт етіп аласұрды.

Е) Топайкөктің бос үзеңгісі сыңғыр етіп, Құлагердің үзеңгісіне тиді.

Ғ) Манадан бері үнсіз тұрған пеш қомағайлана гүрілдеп қоя берді.

Г) Ерке бұлақ кең далаға еркелей сылқ-сылқ ағып жатты.

Н) Қос есіктер шалқасынан сарт-сұрт ашылып, адамдар бірін-бірі баса сыртқа атып-атып шықты.

25. Тыныс белгісі дұрыс қойылған төл сөзді анықтаңыз:

А) – Ата асханаға кіріп шай ішіп кетіңіз– деді.

В) – Қалайда, ата, бүгін біздікіне қонатын болдыңыз,– деді келіншек күлімсіреп.

С) Тез атқа қонындар деп ақырды бізді бастап жүрген кавалерист капитан

Д) – Сізге кім керек еді? – деді іштегі жіңішке әйел даусы.

Е) Бұларды сырттай қызықтаған жылқышылар – Қырғыздарға құда түсуге бара жатқан жоқсыз ба – деп іліп-қақпа әзіл айтысып жатты.

Ғ) – Пай-пай жануардың сілтеуін қарашы

Г) – Жануарым-ай саудыраған қу сүйегің ғана қалыпты-ау деді арқабасын, жалын сипап көріп.

Н) – Ермекжан мені іздесе,– деді кетерінде шал,– Сырдың арғы бетіндегі «Мақпалкөл» совхозынан Қалымбет деген шалды тауып аларсындар, қарағым.

26. Өлең құрылысына байланысты ұғымдарды табыңыз:

А) Риторикалық сұрақ

В) Бунақ

С) Инверсия

Д) Шендестіру

Е) Метонимия

Ғ) Кейіптеу

Г) Шумақ

Н) Ұйқас

27. Б. Бұлқышевтің шығармаларын табыңыз:

- A) «Ақын өлімі туралы аңыз»
- B) «Боранды түнде»
- C) «Алматы – менің туған қалам»
- D) «Дала»
- E) «Өзім туралы»
- F) «Айсұлу»
- G) «Көкшетау»
- H) «Сырдария»

28. *Ерлікті қаза сынады,
Бектерім жасын бұлады,
Бөрідей ұлып жылады,*

Жоқтады жыртып жағасын, – деген жолдар кімге арналған жоқтау?

- A) Құтлығ қаған
- B) Күлтегін
- C) Алып Ер Тоңа
- D) Бумын қаған
- E) Оғыз қаған
- F) Елтеріс қаған
- G) Білге қаған
- H) Тоныкөк

29. М. Мақатаев бұл поэмасын бір түнде жазып, ертеңіне

Ғ. Мүсіреповке келіп, оқып беріпті. Ғ.Мүсірепов поэманы мұқият тыңдап, Мұқағалидың арқасынан қағып: «Өте жақсы»,–деп бағасын беріпті, ақынға алтын қалам сыйлапты. Бұл ақынның қай поэмасы екенін анықтаңыз:

- A) «Аққулар ұйықтағанда»
- B) «Мавр»
- C) «Ақын өлімі туралы аңыз»
- D) «Райымбек»
- E) «Ару-ана»
- F) «Мұзбалақ»
- G) «Бала шақтан болашаққа»
- H) «Жер үстінен репортаж»

30. *Сен мұны менен бетер ұқ!*

Түкпірімдегі дір ете қалғыш осынау құйттай жүрекпен

Келем мен бүгін байтақ Қазақстанымды көтеріп! – деген өлең

жолдарындағы Төлеген Айбергеновтің айтар ойының түйінін табыңыз:

- A) Ел мен жердің болашағы үшін алаңдау сезімі
- B) Ақын өлеңіндегі ой мен сезімнің үйлесілімділігі
- C) Қазақстанның сұлу табиғатын жырлау.
- D) Қазақстанның әлемдік кеңістіктегі табыстарына деген мақтаныш сезім.
- E) Аруананың туған жеріне деген сағынышын көрсету.
- F) Аруананың өзінің ботасын жоқтағанын айту.
- G) Ақынның өзіне деген шексіз сүйіспеншілігі
- H) Туған жерге деген махаббатын көрсететін ақындық қуаттың өлшемі.

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. «А» әріпі үшінші буындағы түрде түр

- A) mark
B) capital
C) trace
D) captain
E) face
2. «*To argue*» сөзінің синонимі:
A) to involve
B) to discuss
C) to disagree
D) to know
E) to prove
3. Мақалды аяқтаңыз: *Art is long, ...*
A) ... so you lie on it.
B) ... than never.
C) ... has its day.
D) ... life is short.
E) ... to learn.
4. Мағынасы ұқсас мақалды таңдаңыз. *Денсаулық зор байлық.*
A) No pains, no gains.
B) Health is above wealth.
C) Hunger is the best sauce.
D) Never say die.
E) Look before you leap.
5. “Жеке меншік мектептер” аударыңыз:
A) Primary schools
B) Infant schools
C) Junior schools
D) Private schools
E) Boarding schools
6. Тиісті артикльдерді қойыңыз. *There was ... meeting at ... Town Hall.*
A) - , a.
B) A, an.
C) An, - .
D) A, the.
E) The, - .
7. Предлогтың дұрыс нұсқасын таңдаңыз:
More people use the bus because ... the fuel shortage.
A) From.
B) On.
C) For.
D) Of.
E) To.
8. Берілген сөз қай сөзбен үйлеседі? *A broken*
A) window.
B) banana.
C) meal.
D) light.
E) mood.
9. Дұрыс жауапты таңдаңыз: *forty-eight plus twelve is . . . .*

- A) fifty-eight
 B) forty-nine
 C) sixty
 D) sixty-one
 E) seventy
10. Есімдікті белгілеңіз: *It took her _____ minutes to make coffee.*
 A) some
 B) any
 C) a little
 D) much
 E) a few
11. Есімдіктің дұрыс баламасы: *Is there ... here?*
 A) nobody
 B) onebody
 C) everybody
 D) somebody
 E) anybody
12. Есімдіктің дұрыс нұсқасын қойыңыз:
He's from Karaganda ... name's Temirlan
 A) our
 B) her
 C) its
 D) his
 E) their
13. Саналатын зат есім:
 A) Wheat.
 B) Republic.
 C) Butter.
 D) Peace.
 E) Sugar.
14. Жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаңыз:
 ___ *you and Susan at the party last night?*
 A) is
 B) be
 C) were
 D) was
 E) are
15. Модаль етістікті қойыңыз: *Jim gave me a letter to post. I ... forget to post it.*
 A) must
 B) couldn't
 C) should
 D) mustn't
 E) could
16. Төлеу сөзді сөйлемнің дұрыс баламасын көрсетіңіз.
I asked Jack: "Who do you sit next to in class "
 A) I asked Jack who do you sit next to in class
 B) I asked Jack who you sat next to in class
 C) I asked Jack who he sits next to in class
 D) I asked Jack who he sat next to in class

E) I asked Jack who he has sitten to in class

17. Бұйрық райдағы сөйлем

A) The cat jumped out of the tree

B) He listens to music late at night

C) I met him at the café

D) They arrived in the evening

E) Leave the keys on the desk

18. Демеуліктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *I can't get used ... work every day.*

A) Of.

B) By.

C) To.

D) In.

E) For.

19. Дұрыс жауабын табыңыз: *Who presides over the House of Commons?*

A) Lord Chancellor.

B) Prime Minister.

C) Speaker .

D) Vice President.

E) Lord Mayor.

20. Мәтінді оқып, тиісті тақырыпты таңдаңыз:

For the people who live along the banks of the St. Lawrence River the arrival of the ice-breakers is a very important event each year. When the ice-breakers arrive everyone knows that spring will soon come and that long Canadian winter is almost over. The slow movement of the ice-breaking ships up the river to Montreal is reported over the radio and in the newspapers. Whole families go on Sunday excursions to the river bank where they spend hours watching the ship at work.

In March many ships gather in the Gulf of St. Lawrence, waiting for the signal telling them that the way to Montreal is free. As soon as the signal is given, a race begins for the port. The winning ship is given a great welcome, and the captain receives a special prize.

A) Winter in the North.

B) Spring is in the air.

C) People in winter.

D) Winter in Canada.

E) The ice-breakers of Canada.

21. Қажетті сөзді қойыңыз: *The opposite of lazy-...*

A) strong

B) light

C) difficult

D) Hostile

E) hard

F) industrious

G) easy

H) hard-working

22. Сөзге дұрыс жұрнақ жалғаңыз: *Child*

A) ness

B) ere

C) hood

- D) tion
- E) ship
- F) or
- G) er
- H) y

23. Дұрыс нұсқасын табыңыз «608»:
- A) six hundred eight
  - B) six hundred and eight
  - C) the six hundred and eight
  - D) six and eight
  - E) six hundreds eight
  - F) the six and eight
  - G) the sixth hudred and eight
  - H) six hundreds and eight
24. Есімдікті қойыңыз: *I couldn't find my glasses...*
- A) anyone
  - B) somewhere
  - C) someone
  - D) everybody
  - E) everywhere
  - F) everything
  - G) anywhere
  - H) nowhere
25. Ілік септігінде тұрған зат есімі бар сөйлемді табыңыз:
- A) My father□ s already got home.
  - B) My mother's hair is fair.
  - C) It□ s just for me.
  - D) Lena's a doctor.
  - E) Are these pens Liz and Bob's.
  - F) Vera Ivanovna's new dress was very beautiful.
  - G) He's read all the books by this author.
  - H) My wife's cooking dinner now.
26. Дұрыс жауапты таңдаңыз: *My students ... for classes.*
- A) are often late
  - B) often are late
  - C) late are often
  - D) was often late
  - E) late were often
  - F) often were late
  - G) is often late
  - H) were often late
27. Дұрыс құралған сөйлемді табыңыз:
- A) We are going to cinema the.
  - B) We are going to the cinema.
  - C) Not I did swimming go last summer.
  - D) Going we are to the cinema.
  - E) I did not go swimming last summer.
  - F) We going are to the cinema.

G) Cinema are we going to the.

H) I not did swimming go last summer.

28. «To be going to» құрылымының дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *We ... spend our summer holidays in the village.*

A) will be to

B) is going to

C) have going to

D) am going to

E) going to

F) was going to

G) are go to

H) are going to

29. Жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *Which is the biggest state of the USA.*

A) Florida

B) Atlanta

C) Detroit

D) Texas

E) Alaska

F) California

G) Arizona

H) Dallas

30. Етістіктің дұрыс нұсқасын табыңыз: *What's the matter with Nick? I ... him since Tuesday.*

A) has not seen

B) will not see

C) have not seen

D) had not seen

E) did not see

F) have seen

G) has seen

H) do not see